

vergadering **C3 – WON1**

zittingsjaar 2011-2012

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Woonbeleid, Stedelijk Beleid en Energie

van 29 september 2011

INHOUD

Interpellatie van de heer Hermes Sanctorum tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de te beperkte initiatieven en maatregelen inzake energie-efficiëntie - 210 (2010-2011)	5
Vraag om uitleg van mevrouw Valerie Taeldeman tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de implementatie van het Vlaams Warmteplan - 2818 (2010-2011)	
Vraag om uitleg van mevrouw Patricia De Waele tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over het gratis isoleren van 3000 huurwoningen op de private markt - 2855 (2010-2011)	
Interpellatie van mevrouw Liesbeth Homans tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de plannen om 3000 woningen ‘gratis’ te isoleren - 224 (2010-2011)	
Interpellatie van mevrouw Irina De Knop tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de maatregel om 3000 huurwoningen gratis te isoleren - 229 (2010-2011)	8
Vraag om uitleg van mevrouw Mercedes Van Volcem tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over het voorkeopsrecht in het licht van de Vlaamse Wooncode - 2610 (2010-2011)	21
Vraag om uitleg van de heer Peter Reekmans tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, en tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over het nieuwe rapport inzake energiearmoede van de VREG - 2620 (2010-2011)	23
Vraag om uitleg van mevrouw Liesbeth Homans tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de plannen voor een vergunning voor installateurs van zonnepanelen - 2635 (2010-2011)	25
Vraag om uitleg van de heer Peter Reekmans tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over duurzame energieopwekking via waterkracht - 2661 (2010-2011)	27

Vraag om uitleg van de heer Peter Reekmans tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de uitrol van slimme meters

- 2644 (2010-2011)

Vraag om uitleg van mevrouw Liesbeth Homans tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de algemene invoering van de slimme meter

- 2796 (2010-2011)

Vraag om uitleg van de heer Bart Martens tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de sociale aspecten van slimme meters

- 2884 (2010-2011)

29

■

Voorzitter: de heer Jan Penris

Interpellatie van de heer Hermes Sanctorum tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de te beperkte initiatieven en maatregelen inzake energie-efficiëntie - 210 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Voorzitter, minister, collega's, de voorbije maanden werden heel wat doelstellingen inzake energie-efficiëntie geformuleerd en geactualiseerd.

Begin april dit jaar keurde de Vlaamse Regering het Vlaams Hervormingsprogramma EU2020 (VHP) goed, waardoor men 9 procent energiebesparing in 2016 wil realiseren. Het is eigenlijk een oud cijfer over energie-efficiëntie. Twee weken later werd het eerste Nationaal Hervormingsprogramma (NHP) voorgesteld. In overleg tussen het federale niveau en de verschillende gewesten is afgesproken om tegen 2020 een vermindering van 18 procent te realiseren op basis van het PRIMES 2007-model. Er is ook het tweede actieplan energie-efficiëntie 2011-2016 waarin u een aantal concrete doelstellingen voor energiebesparing formuleert.

De Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) en de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen (Minaraad) vinden dat het tweede actieplan ietwat ambitie mist. Men erkent dat er maatregelen worden genomen en dat er – een beetje onverwacht – een energiebesparing werd gerealiseerd, maar ze pleiten voor een grondige evaluatie en bijkomende maatregelen. U hebt een tijdje geleden trouwens zelf gesteld dat er eigenlijk wel mogelijkheden zijn om nog iets verder te gaan dan we vandaag doen.

Minister, de NHP-doelstelling blijkt achterhaald te zijn omdat men de doelstelling van 2016 gewoon doortrekt tot 2020 op basis van berekeningen die dateren van voor de economische crisis. Waarom wordt het PRIMES-model niet geactualiseerd? In de NHP-doelstelling is de ETS-sector (energie-intensieve industrie) niet opgenomen. De benchmarkconvenanten lopen af in 2012. De vraag is wat we nadien doen en in welke maatregelen we zullen voorzien. In het Nationaal Hervormingsprogramma, waarover Vlaanderen mee heeft onderhandeld, is daarover niets opgenomen.

In de plannen staan weinig nieuwe maatregelen. In het tweede actieplan energie-efficiëntie zijn er nu plots wel een aantal maatregelen opgenomen. Het zijn eigenlijk geen nieuwe maatregelen, maar het is de eerste keer dat ze in de berekeningen zijn opgenomen omdat men voordien onvoldoende wist wat de effecten zouden zijn. Wordt het geen tijd om nieuwe maatregelen te treffen?

De SERV en de Minaraad raden ook een grondige evaluatie aan. Vindt u dat ze gelijk hebben? Zult u die grondige evaluatie maken?

Ik wil ook nog een kleine kanttekening maken bij de gerealiseerde energiebesparing. Veel heeft ook te maken met de economische crisis, dat blijkt ook uit het Minarapport 2010. Het energieverbruik is sterk gedaald door de economische crisis en daardoor is zelfs de energie-efficiëntie afgenomen omdat een aantal processen in de industrie werden stilgelegd. Hoe staat u daar tegenover?

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Voorzitter, ik ben het met u eens dat doelstellingen en rapporten niet alles zeggen, al zijn ze natuurlijk wel een belangrijk beleidsinstrument. Mijn echte reden om volop in te zetten op energie-efficiëntie is natuurlijk niet zozeer om goed te scoren in Europese rapporten, maar omdat ik energie-efficiëntie heel belangrijk vind. Energie besparen is de enige manier om facturen onder controle te houden. Door efficiënt om te springen met energie worden we ook minder afhankelijk van import uit het buitenland,

creëren we jobs en verbeteren we de concurrentiekracht van onze bedrijven. Het is dus zeer belangrijk om daar voldoende aandacht voor te hebben.

Een deel van de rapporten, zoals het actieplan energie-efficiëntie, zijn het resultaat van een verplichte rapportering aan de Europese Unie. Dit type van rapporten kent meestal een vastgelegde methodologie of structuur, waardoor ze onderling vaak moeilijk te vergelijken zijn. Er zijn verschillende manieren waarop over energie-efficiëntie of -besparing wordt gerapporteerd en dat maakt het een beetje onoverzichtelijk.

De doelstelling van het Nationaal Hervormingsprogramma ligt op 18 procent van het primair energieverbruik tegen 2020. Hierbij wordt er onder andere rekening gehouden met impact van Europese richtlijnen rond ecodesign en ecolabeling en de mogelijke besparingen binnen de non-ETS-sectoren, industrie, transport en huishoudens.

Het Vlaamse luik van het Nationaal Hervormingsprogramma brengt enkel deze laatste besparing (non-ETS) in rekening. Het behoudt het referentiejaar dat vastgelegd is in de Europese energie-efficiëntierichtlijn op 2016. De doelstelling hier is 9 procent, eveneens in lijn met de Europese energie-efficiëntierichtlijn.

Beide doelstellingen spreken elkaar dus niet tegen. Het Nationaal Hervormingsprogramma hanteert alleen een andere tijdshorizon en vult de Vlaamse doelstelling verder aan met nationale besparingsmogelijkheden.

In het Vlaams energie-efficiëntie-actieplan ten slotte, wordt voor 2016 een doelstelling gehanteerd van 9 procent van het gemiddeld finaal energieverbruik in de periode 2001-2005.

U stelde meer specifieke vragen in verband met het Nationaal Hervormingsprogramma en het actieplan energie-efficiëntie. De referentie van de Belgische doelstelling 2020 in het Nationaal Hervormingsplan is dezelfde als de referentie die de Europese Commissie hanteert om de 20 procent primaire energiebesparingsdoelstelling voor de globale Europese Unie te berekenen. De lidstaten kunnen een eigen model hanteren om hun nationale primaire energiebesparingsdoelstelling voor 2020 in te schatten. Om gemakkelijk na te kunnen gaan in welke mate elke lidstaat kan bijdragen tot de realisatie van die doelstelling vraagt de Europese Commissie zelf om die nationale doelstellingen uit te drukken ten opzichte van hetzelfde business-as-usualscenario, met name de PRIMES 2007-vooruitzichten. We hebben hier dus niet te kiezen. Dat is de wijze waarop we moeten rapporteren.

Het is niet zo dat de doelstelling in het Nationaal Hervormingsprogramma niet van toepassing is op de ETS-sector. In de 18 procentdoelstelling wordt 1 procent ingenomen door besparingen in de elektriciteitscentrales en 2 procent door besparingen in de industriële ETS-sectoren. Voor dit laatste is inderdaad slechts gerekend tot het einde van de huidige benchmarkconvenanten. Er is voorzien in een verlenging van de energieconvenanten in het regeerakkoord. Het overleg met de betrokken sectoren is volop aan de gang. Ik zou willen dat dit over enkele maanden kan uitmonden in een concrete afspraak.

Wat uw vraag over de impact van de economische crisis betreft, is het inderdaad zo dat dalende productievolumes aanleiding kunnen geven tot een slechtere energie-efficiëntie. Het algemene energieverbruik zal normaal weliswaar dalen in crisistijd, maar per geproduceerde eenheid kan het verbruik wel stijgen. Uit de monitoring van de energieconvenanten met de industrie blijkt dat de energieprestaties van de Vlaamse bedrijven gunstig zijn blijven evolueren ondanks de economische crisis in 2008 en 2009. Dat zou het resultaat zijn van de implementatie van de energiebesparende maatregelen en een verhoogd energie- en kostenbewustzijn. Het is niet nodig gebleken om op dat vlak corrigerende maatregelen te nemen.

Het energie-efficiëntieactieplan gaat inderdaad, net zoals het hervormingsprogramma, uit van bestaande en geplande maatregelen. In deze plannen zijn ook al een aantal heel recente beleidsmaatregelen meegenomen, zoals de herziening van de REG-openbaredienstverplichtingen

van de netbeheerders vanaf 2012. Een evaluatie van het energie-efficiëntiebeleid, zoals werd gesuggereerd door de SERV, valt buiten het opzet van dit actieplan.

Tot slot wens ik nog even te onderstrepen dat we de Europese doelstellingen inzake energie-efficiëntie als enige regio in dit land halen, en zelfs met overschot. Ik vind dat we ondanks die goede cijfers ambitieus moeten blijven, en daarom blijf ik nieuwe maatregelen nemen om energiebesparing aan te moedigen. We hebben het vorige week nog gehad over de hervorming van de isolatiepremies. We kunnen echter nog beter, daarvan ben ik overtuigd. Wie zoals de SERV vindt dat we slecht bezig zijn omdat we een Europese doelstelling halen, trekt op zijn minst een bizarre conclusie.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Minister, de cijfers zijn wat ze zijn. De verwachtingen worden beter ingelost. De kritiek van de SERV en de Minaraad ging over het feit dat er nog een gigantisch energiebesparingspotentieel is waar nog meer op ingezet moet worden.

Wat me wat stoort in de plannen en wat in de discussie over het Nationaal Hervormingsplan een rol heeft gespeeld, is het feit dat het gaat over ongewijzigd beleid. Er wordt niet voorzien in nieuwe maatregelen om dat potentieel aan energiebesparingen nog eens extra aan te boren, zoals de SERV en de Minaraad aanraden.

De benchmarkconvenanten lopen eind 2012 af. Er is overleg met de industrie. Ik kan dan ook aannemen dat het niet zo eenvoudig is om al maatregelen op te nemen in de plannen voor de industrie. Zal er dan een actualisatie plaatsvinden van de programma's zodat het energiebesparingspotentieel vrij wordt aangeboden en de ETS-sector mee wordt opgenomen?

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Als de gesprekken over die convenanten uitmonden in een succes, dan zullen we dat vanzelfsprekend opnemen in alle documenten die zinvol zijn om daarnaar te verwijzen. De Vlaamse overheid probeert niet stil te staan als het gaat over een nieuw beleid op het vlak van energie en energie-efficiëntie. We moeten dat voortdurend bijsturen. Het is niet omdat we bepaalde doelstellingen halen, dat er niet nog een enorm potentieel is. In die zin ben ik het eens met een aantal commentaren. Elke vorm van overleg om verder potentieel te kunnen aanboren zal ik verwelkomen. Op dit ogenblik hebben we gedaan wat we moesten doen om die plannen deskundig in te vullen. Dat neemt niet weg dat we dag na dag nieuwe maatregelen willen nemen. We werken daar zelf aan. Als dit aanleiding kan en moet geven tot de actualisatie van een plan, zullen we dat doen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Valerie Taeldeman tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de implementatie van het Vlaams Warmteplan
- 2818 (2010-2011)

Vraag om uitleg van mevrouw Patricia De Waele tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over het gratis isoleren van 3000 huurwoningen op de private markt
- 2855 (2010-2011)

Interpellatie van mevrouw Liesbeth Homans tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de plannen om 3000 woningen 'gratis' te isoleren
- 224 (2010-2011)

Interpellatie van mevrouw Irina De Knop tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de maatregel om 3000 huurwoningen gratis te isoleren
- 229 (2010-2011)

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Mevrouw Valerie Taeldeman: Minister, in juni maakte u een Vlaams Warmteplan bekend. Daarmee wenst u de isolatie van en het energiegebruik in woningen drastisch te verbeteren. Daartoe wordt voorzien in een grondige aanpassing van de bestaande premiestelsels. Daarbij is het blijkbaar de bedoeling om overbodige premies te schrappen – er wordt dan verwezen naar premies voor domotica of zonwering – en zaken zoals het isoleren van muren en vloeren wel te gaan ondersteunen.

Volgens uw berichtgeving zou naast de eerder vermelde premies voor vloer- en muurisolatie, ook elke Vlaming recht krijgen op dezelfde premies. Dit laatste mag dan zeer normaal lijken, het is tot op heden niet het geval. Premies kunnen immers nogal eens verschillen van netbeheerder tot netbeheerder.

Eveneens belangrijk is het accent dat zal worden gelegd op de isolatie van slecht geïsoleerde huurwoningen. Tegelijkertijd zullen diegenen die inzake nieuwbouw beter presteren dan de opgelegde normen extra beloond worden. Op die manier worden stimuli gegeven om steeds energiezuiniger te bouwen. De aldus opgebouwde kennis kan dan weer als basis dienen voor het verder verscherpen van toekomstige normen.

Het nieuwe premiestelsel zou ingaan op 1 januari 2012 en is ook al op enige kritiek gestoten. Ik geef een voorbeeld: de beroepsvereniging van de producenten van zonwering en rolluiken zegt dat de minister een verkeerde kijk heeft op zonwering. De vereniging is de mening toegedaan dat de groepering van de isolatiepremie zijn doel zal missen als de zonweringpremie worden afgeschaft.

Minister, welk precies budget zal als gevolg van de integratie van de Vlaamse dakisolatiepremie in de premies van de netbeheerders, aan die netbeheerders worden overgeheveld?

Er is de aankondiging dat jaarlijks 3000 daken van slecht geïsoleerde huurwoningen geïsoleerd worden bij de zwakste doelgroepen. Hebt u enig zicht op het precieze aantal slecht geïsoleerde woningen in Vlaanderen? Hoe liggen deze cijfers als men ze verdeelt over de provincies? Hoe zult u bepalen waar en wanneer welke woningen aangepakt zullen worden? Welke werkwijze gebruikt men hiervoor? Wie zal deze werken uitvoeren? Ik heb begrepen dat er afgelopen vrijdag een ministerieel besluit besproken is op de ministerraad dat de voorwaarden meer concretiseert. Kunt u een beetje uitleg geven hoe het precies in zijn werk gaat om die 3000 daken per jaar te isoleren?

In een persmededeling laat u weten dat een aantal overbodige of minder zinvolle premies zal worden afgeschaft. Bestaat hier al meer duidelijkheid over? Werd daarover overleg gepleegd met de beroepsvereniging van producenten van zonwering en rolluiken? Indien niet, zal dit nog gebeuren? Hoe staat u overigens tegenover de kritiek dat isolatiepremie hun doel missen als de zonweringpremie zouden worden afgeschaft?

Er komen hogere premies voor zonneboilers en warmtepompen. Worden dat ook REG-premie of worden dit nieuwe Vlaamse premies? Steeds meer mensen investeren bij een nieuwbouw in een pelletkachel of geothermische warmte. Wordt hiervoor ook een ondersteuning uitgewerkt?

De voorzitter: Mevrouw De Waele heeft het woord.

Mevrouw Patricia De Waele: Minister, ik heb ook gelezen dat u in de pers aankondigde dat er vanaf 2012 jaarlijks 3000 huurwoningen gratis zullen worden geïsoleerd met als doel om tegen 2020 alle woningen energiezuinig krijgen.

Uit een studie van de K.U.Leuven uit 2009 blijkt dat het aandeel van de private huurmarkt 18,5 procent bedroeg. In absolute cijfers betekent dit dat er in 2009 460.000 woningen verhuurd werden op de private markt.

Een eenvoudig rekensommetje leert ons dat er dus jaarlijks slechts 0,65 procent van het totale private huurpatrimonium gratis geïsoleerd zal kunnen worden. Op lange termijn is het niet veel beter. Als u er volgend jaar mee begint, hebt u nog 8 jaar om uw doel te bereiken, tenzij u de termijnen gaat verlengen. In de veronderstelling dat u tot 2020 zult werken, zult op die 8 jaar met deze actie welgeteld 24.000 woningen kunnen isoleren. 24.000 woningen op een totaal van 460.000 is nog maar 5 procent. Dit initiatief is met andere woorden een druppel op een hete plaat. Ik zeg dit omdat er reeds diverse initiatieven lopen, zowel vanuit lokale besturen als vanuit Eandis. Minister, daarom had ik graag wat opheldering.

Aan de hand van welke criteria of via welk systeem gaat u beslissen wie de bevoorrechten zullen zijn? Wat is het budget dat u voor deze actie gereserveerd hebt? Is dit extra geld dat vrijgemaakt werd door de Vlaamse Regering, of waar hebt u het geld gehaald? Zal deze actie fundamenteel bijdragen om het doel te behalen om tegen 2020 alle woningen energiezuinig krijgen? Hoeveel procent van de private huurwoningen is vandaag reeds geïsoleerd?

De voorzitter: Mevrouw Homans heeft het woord.

Mevrouw Liesbeth Homans: Voorzitter, ik zal me beperken tot de essentie van mijn interpellatie, want ik hoor dat collega's er een aantal terechte elementen bij betrekken.

Minister, ik denk dat we er allebei over eens zijn dat het isoleren bijdraagt tot het verlagen van de energiefactuur. We vinden dat allebei nuttig, daar heb ik geen vragen over. Nu ik uw boodschap heb gelezen in de pers, heb ik toch wel een aantal vragen over de selectiecriteria bijvoorbeeld. Ik heb de vraag gesteld en heb een heel vriendelijke brief ontvangen. Ik ben dus al gerustgesteld wat dat betreft.

De voorzitter: U hebt al een schriftelijke vraag gesteld en een antwoord gekregen en toch durft u een interpellatie in te dienen?

Mevrouw Liesbeth Homans: Neen, ik heb geen schriftelijke vraag gesteld. We hebben een geweldig vriendelijke correspondentie gevoerd zoals dat af en toe hoort in de politiek.

Minister, u zegt dat u 3000 daken gratis gaat isoleren. Ik vraag me af hoe u de selecties bepaalt. Wie zijn de eigenaars? Gaat u bijvoorbeeld eisen opleggen aan de verhuurders dat ze bijvoorbeeld hun huis na de afloop van het huurcontract, niet onmiddellijk mogen doorverhuren met een verhoogde huurprijs? Vlaanderen gaat immers investeren in het beter maken van een woning van de eigenaar. Dan zou ik het contradictorisch vinden dat die eigenaar dan na afloop van een huurcontract, gewoon kan verhuren aan een verhoogde

huurprijs. Dat kan niet de bedoeling zijn. Het is nog altijd in functie en in het voordeel van de huurder dat we dat doen.

Minister, hoe zult u de huurders selecteren die ervoor in aanmerking komen? Ik kan meegaan in uw beleid om dat gratis te doen. Ik geloof niet echt in het woordje 'gratis', maar het komt erop neer dat we de mensen die dat eigenlijk niet kunnen betalen, een duwtje in de rug geven. Hoe gaat u dat bepalen? Mij lijkt het zinvol om eerst die mensen te kiezen die nu al de energiefactuur van iedereen verzwaren vanwege de openbaredienstverplichting. Ik denk bijvoorbeeld aan mensen die via het OCMW een minimumlevering krijgen, aan mensen met een budgetmeter. Ik zou het verstandig vinden om die mensen eruit te halen, zodat de hele gemeenschap een voordeel heeft bij die 3000 gratis dakisolaties.

Gaat u verder met het programma van Eandis en de andere distributienetbeheerders met de gratis energiescans? Veel studies hebben uitgewezen dat die energiescans een maat voor niets zijn. Die scans worden mee in rekening gebracht op de factuur, maar eigenlijk wordt er heel weinig gevolg aan gegeven.

Minister, u hebt ook de bevoegdheid Sociale Economie in uw portefeuille. In dat opzicht is het misschien ook nuttig om die daken te laten isoleren door mensen die nu in de tewerkstelling van de sociale economie zitten. U kunt daar mijns inziens op beide fronten winnen.

De voorzitter: Mevrouw De Knop heeft het woord.

Mevrouw Irina De Knop: Voorzitter, minister, collega's, de vorige vraagstellers hebben de context al voldoende geschetst. In de mediaberichten die ik hierover kon lezen, minister, viel mij op dat u wat op de vlakte bleef. Ik kan de vragen van mevrouw Homans dan ook begrijpen. Ook uit het Vlaamse Warmteplan, dat u eerder dit jaar had aangekondigd, valt niet meteen af te leiden wat de precieze uitwerking is van die 3000 daken en wat de gevolgen van die beslissing zijn.

Het is mij ook nog onduidelijk welke criteria gehanteerd zullen worden voor de doelgroep. Moet er een aanvraag worden ingediend? Onder welke vorm zal die gratis isolatie gebeuren? Zullen er eventuele voorwaarden worden opgelegd aan de verhuurders? Hoe werd het aantal van 3000 bepaald? Hing dat af van de totale beschikbare enveloppe, of hebt u daar een andere maatstaf voor gebruikt?

In uw interessante briefwisseling, die we allemaal hebben kunnen volgen, hebt u al een tipje van de sluier opgelicht. U zei dat het om welomlijnde groepen gaat, om de allerarmste huurders. Die zouden worden gekozen in samenspraak met de OCMW's. Er zouden ook sluitende afspraken worden gemaakt met de huisbaas, zodat de huur niet kan worden opgetrokken. Ik ben erg benieuwd om te vernemen hoe u dat praktisch gaat organiseren.

Het is ook onduidelijk wat de impact van de maatregel is op energiescans die nu al uitgevoerd worden door distributienetbeheerders, en hoe die maatregel in verhouding staat tot andere proefprojecten, bijvoorbeeld dat van Eandis, dat ook zou voorzien in isolatie van daken van huurwoningen van sociaal kwetsbare gezinnen, zoals dat vermeld staat in uw beleidsbrief.

Minister, u zult merken dat ik mij voorlopig wil onthouden van de politieke context waarin dit alles tot stand is gekomen, maar ik ben blij dat we vandaag in deze commissie onze vragen kunnen stellen. Op basis van welke criteria zult u de doelgroep bepalen? Hoe verloopt het proces tussen het vrijmaken van het budget door de Vlaamse Regering en de effectieve plaatsing van isolerend materiaal in die huurwoningen?

Wie gaat dat isolerende materiaal plaatsen? Over welk materiaal gaat het precies? Wat houdt de samenspraak met het OCMW precies in? Op welke manier wordt die geformaliseerd? Waaruit bestaan de afspraken met de huisbaas en hoe worden die geformaliseerd? Heeft deze maatregel een invloed op de openbaredienstverplichtingen, waaronder de energiescans, van de distributienetbeheerders?

In welke mate komt deze maatregel overeen met – of verschilt hij van – het proefproject van Eandis om daken van huurwoningen van sociaal kwetsbare gezinnen te isoleren? Wat zijn de eventuele gevolgen voor het proefproject? Hebt u de complementariteit van de maatregel met lokale bestaande premies al onderzocht? Er zijn immers ook lokale overheden die proberen tegemoet te komen aan de hoogste noden. Hebt u ook gemeentebesturen op de hoogte gebracht van de maatregel en de uitwerking ervan?

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Minister, toen ik het bericht voor de eerste keer las in de krant, vond ik het op zich een goede zaak. Ik verwijs even naar de vorige discussie over energie-efficiëntie. Daar is dan nog eens het aspect van energiearmoede aan gekoppeld. Op zich is dit dus – op het eerste gezicht – interessant.

Ik vraag me wel af hoe die afweging werd gemaakt om 3000 woningen per jaar gratis te isoleren, en niet om bijvoorbeeld hetzelfde bedrag te investeren om een groter aantal woningen te isoleren, maar dan met een beperktere ondersteuning. Waar is die afweging precies gebeurd dat het volledig gratis isoleren de beste optie is? Daar bestaan ongetwijfeld argumenten voor, maar dan moet u die toch even toelichten.

Het is inderdaad ook belangrijk om te weten wat de voorwaarden zijn. We moeten vermijden dat het resultaat van deze maatregel het helpen van de verhuurder is, die op die manier een meer waardevol bezit zou verkrijgen. Dat is zeker van belang als u specifiek op de allerarmste huurders mikt, wat op zich natuurlijk een goede zaak is. Zij wonen vaak net in de meest erbarmelijke woningen, en dat is ook een belangrijke verantwoordelijkheid van de verhuurder. Hoe kunnen we vermijden dat we die verhuurder belonen?

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Collega's, er wordt hier al lang gesproken over dakisolatie, dus op dat vlak is dit een positieve maatregel. We kunnen natuurlijk wel vragen stellen over de criteria, minister, maar ik kan me niet inbeelden dat het echt een kwestie van loterij is, zoals het hier nogal zwart-wit werd gesteld. Het is in elk geval belangrijk dat men de slechtste woningen het eerst aanpakt. In de slechtste woningen wonen immers de zwaksten, er is een duidelijke correlatie. Dit is een bijzonder belangrijk criterium, belangrijker dan het inkomen.

Of dat gratis moet zijn of niet, is een keuze die we kunnen baseren op het huurdersprofiel van die zwakste inwoners van slechte woningen. Meestal gaat het om mensen die zelf geen middelen hebben, zelfs niet voor een prefinanciering. Ik vind wel belangrijk dat we ook rekening houden met de eigenaar. Er is een grote frequentie aan nieuwe huurders in die kringen. We moeten een garantie inbouwen dat een eigenaar die de dakisolatie 'krijgt', gedurende een bepaalde periode de huurprijs niet kan aanpassen. Dat moet een voorwaarde zijn bij de premie. Als er een nieuwe huurder komt en de eigenaar past de huurprijs aan, dan speelt hij de premie opnieuw kwijt. Dit lijkt mij een goed perspectief.

Ik hoop dat u wat meer duidelijkheid verschaft en ik pleit ervoor om de regeling zo transparant en simpel mogelijk te houden.

De voorzitter: Mevrouw Hostekint heeft het woord.

Mevrouw Michèle Hostekint: Voorzitter, minister, als de correspondentie en de discussie al gevoerd worden in de pers, dan is er al veel duidelijk op het moment dat de vragen hier in de commissie worden gesteld. Dat is misschien een voordeel, maar het is tegelijk ook een beetje jammer.

Ik hoor een aantal mensen zeggen dat ze het nieuws vernomen hebben via de pers, maar ze hadden het natuurlijk ook allemaal kunnen lezen in de beleidsbrief. Er werd een plan opgesteld inzake dakisolatie, maar 2020 is voor een aantal mensen nog heel veraf, zeker voor degenen die het vandaag heel moeilijk hebben. De minister heeft al verduidelijkt dat het vooral de mensen zijn die vandaag in energiearmoede leven en hun energiefactuur niet

kunnen betalen, die, in samenspraak met de OCMW's, zullen worden geselecteerd voor de gratis dakisolatie. Ik meen dat het belangrijk is dat er iets gebeurt ten aanzien van die mensen en dat is hiermee zeker het geval.

Ik wil me graag aansluiten bij de suggestie van mevrouw Homans. Het is een heel goede suggestie om te bekijken in hoeverre de sociale economie hierbij kan worden betrokken. In West-Vlaanderen hebben we de coöperatieve 'Samen Sterker' waarin we met alle bedrijven voor sociale economie in de provincie samenwerken om de dakisolatie in groep aan te kopen en om ook de plaatsing in groep te laten gebeuren. Dat kan misschien een voorbeeld zijn voor andere regio's. Ik wil deze suggestie dus ondersteunen.

De heer Jan Penris: Minister, ik wil me ook even aansluiten namens mijn fractie. Het meeste is al gezegd, maar ik wil mevrouw De Waele in dezen even tegenspreken.

U hebt misschien gelijk, mevrouw, en is het echt een druppel op een hete plaat, maar wellicht kent u de volgende Latijnse spreuk, zo niet, zal mevrouw Homans die wel voor u vertalen, Latijn is courant in haar partij. 'Gutta cavat lapidem, non vi sed saepe cadendo'. *(Opmerkingen van mevrouw Liesbeth Homans)*

De druppel holt de steen uit, niet met geweld, maar door dikwijls te vallen. Als we dikwijls van die kleine druppeltjes op onze samenleving laten vallen, dan wordt die er misschien wel beter op.

Minister, mijn fractie is niet a priori tegenstander van het initiatief dat u neemt. De vragen wie, wat, waar, hoe, wanneer en hoeveel worden vandaag gesteld. Ze werden in de pers al beantwoord, maar het kan geen kwaad om ze nog eens te herhalen in de commissie.

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Voorzitter, dames en heren, ik wil graag eerst het volgende duiden. Net zoals ook parlementsleden dat kunnen doen, mogen ook ministers al eens een idee lanceren in de krant, maar dit was niet iets van die orde. Het concept staat al in de beleidsbrief van vorig jaar en werd in juni door de regering goedgekeurd en er is toen ook een persbericht verschenen.

Nu staat dit eigenlijk voor de derde keer in de krant. Tijdens een interview op Radio 1 maakte Annemie Peeters er zich vrolijk over dat iedereen nu plots vond dat dit nieuws was, terwijl het al ettelijke keren aan bod was gekomen. Hoe en wanneer iets soms meer nieuws wordt dan de keer ervoor, dat weet ik niet. U kent en begrijpt dit wellicht ook: soms zijn dingen eerst geen nieuws en later wel. Ik vind het wel goed nieuws en dus had ik er geen probleem mee dat het nieuws werd.

Ik overloop de vragen. Tot dit jaar nam de Vlaamse overheid enkel de aanvullende Vlaamse premie voor dakisolatie voor haar rekening, dat weet u. In de begroting van 2011 is daarvoor in 42 miljoen euro voorzien. De rest van de REG-premies werd door de netbeheerders via de tarieven aan de consumenten doorgerekend. In de begroting van 2012 is in een budget van 49,3 miljoen euro voorzien dat naar de netbeheerders gaat ter compensatie van de maatregelen voor rationeel energieverbruik. Ik heb daar gisteren ook even naar verwezen tijdens de plenaire vergadering naar aanleiding van een vraag van mevrouw De Knop. Netto gaat het om meer dan 7 miljoen euro meer die uit de begroting komt om daaraan tegemoet te komen. We hebben inderdaad gesneden in een aantal premies waardoor er eigenlijk een soort winst op de energiefactuur van 16 miljoen euro is. 7 miljoen euro daarvan komt rechtstreeks uit de begroting. De sociale dakisolatieprojecten zouden naar schatting 6 miljoen euro kosten en zijn daarmee ruim vergoed door de begroting. Ik vond dat een prioriteit.

Wat hebben we gedaan bij het herwerken van de REG-maatregelen? Ik heb geprobeerd om de maatregelen die vooral een meeneemeffect hebben, te schrappen. Ik verwijs naar 125 euro voor een nieuwe ketel en naar 10 euro per vierkante meter voor zonwering. Dat waren maatregelen die een redelijk budget vergden, maar waarin ik denk dat ze voor de ene mens te

weinig zijn om hem ervan te overtuigen om de stap te zetten en voor de andere mens leuk meegenomen zijn. Eerder dan dat te doen, heb ik ervoor gekozen om een aantal premies te versterken, zoals de premie voor nieuwe energiezuinige toestellen die we optrekken tot 800 euro voor heel kwetsbare groepen, want voor hen kan dat een werkelijk verschil maken, maar af te schaffen in zijn algemeenheid voor het kleinere bedrag. Dat past allemaal in die herwerking. Een ander belangrijk verschil is dat we muur- en vloerisolatie hebben opgenomen in het systeem, aangezien de federale overheid plotseling besliste om dit uit de fiscale aftrekmogelijkheden te halen.

We hebben dus een en ander herwerkt. Zonwering is eruit gehaald. De hoofddoelstellingen van het Energierenovatieprogramma 2020 zijn gebruikt als leidraad voor het herwerken van de openbardienstverplichtingen. Ze werden al enige jaren geleden vastgelegd in overleg met de stakeholders, onder wie de beroepsvereniging VEROZO (Belgische Beroepsvereniging van Rolluiken- en Zonweringproducenten).

Isolatiepremiës hebben tot doel het energieverbruik voor verwarmingsdoeleinden te beperken. Zonwering is vooral belangrijk om het plaatsen van airco te vermijden. Uit alle cijfers blijkt dat er in Vlaanderen nauwelijks airco wordt geplaatst. Ik denk dat we hier eerder het meeneemeffect kunnen situeren. Voor passiefwoningen en nieuwbouwwoningen met zonwering bestaat er een forse premie die we hebben verhoogd in functie van het 'eindresultaat' van die woning. Naarmate ze energiezuiniger wordt, krijgt men een grotere tegemoetkoming.

Ook de REG-premiës voor zonneboilers en warmtepompen worden verhoogd. De nieuwe premies werden zo vastgesteld dat ze een terugverdientermijn van ongeveer 10 jaar mogelijk maken. Ook hier is geopteerd voor een focus op de prioritaire maatregelen van het Actieplan Groene Warmte. Geothermische warmtepompen en andere warmtepompen komen in aanmerking voor de REG-premiës.

Wat de verbranding van vaste biomassa betreft, is recent een nieuw steunmechanisme principieel goedgekeurd voor groene warmte geproduceerd in grotere stookinstallaties. Dergelijke toepassingen hebben, ook rekening houdend met de beperkte beschikbaarheid van duurzame biomassa, ten opzichte van kleine kachels of ketels het voordeel dat ze veel minder fijn stof en NOx (stikstofoxiden) uitstoten.

Voor pelletkachels zijn er geen premies. Het is wel zo dat nieuwbouwwoningen vanaf 2015 een stuk van hun energie zelf zullen moeten opwekken op basis van hernieuwbare bronnen. Pelletkachels zouden daarvoor in aanmerking kunnen komen.

Eerst en vooral is het belangrijk te vermelden dat het gratis aanbrengen van dakisolatie bij 3000 huurwoningen op de private markt natuurlijk geen alleenstaande maatregel is om ervoor te zorgen dat in 2020 het dak van iedere Vlaamse woning geïsoleerd is. Er zijn al belangrijke premies die toegankelijk zijn voor eigenaar-bewoners, maar ook eigenaar-verhuurders kunnen helpen om de doelstelling van isolatie van alle daken tegen 2020 te realiseren. Bovendien is het tegen 2020 sowieso verplicht om de daken te isoleren. De combinatie van een aantrekkelijke premie en die verplichting zou er toch moeten voor kunnen zorgen dat de doelstelling van 2020 wordt gehaald.

Het is zo dat mensen met hele lage inkomens op dit moment geen oplossing hebben. Ik heb besloten om in te zetten op die doelgroep omdat ik ervan overtuigd ben dat het interessanter is om die mensen te helpen door het dak van hun woning te isoleren, dan door achteraf hun schulden af te betalen, wat vandaag gebeurt. U weet dat de netbeheerders vandaag verschillende miljoenen euro aan niet-invorderbare schulden afboeken. Er zijn mensen met zoveel energieschulden dat men ze niet meer kan innen. Ik denk dat het slimmer is om bij deze doelgroep te voorkomen dat de schulden zich opstapelen, eerder dan ze af te boeken. Uiteindelijk komen die kosten ook weer bij alle consumenten terecht. Los van het feit dat ik vind dat het menselijk heel verantwoord is om energieschulden proberen te voorkomen, is het

ook gewoon een eenvoudige rekensom dat minstens de helft van wat we nu moeten uitgeven om de woningen te isoleren, een bedrag is dat nu al in de boeken staat als een bedrag dat niet meer kan worden geïnd en dus terechtkomt in de facturen.

De cijfers geven ook aan dat de maatregel zinvol zou kunnen zijn. Een op vier Vlaamse woningen beschikt maar gedeeltelijk of nog niet over dakisolatie. In de zwakste segmenten van de private huurwoningen gaat het om nog minder dan de helft van dat gemiddelde dat geïsoleerd is. Mensen met de laagste inkomens wonen vandaag vaak in dit slechtste segment van de huurmarkt, bij gebrek aan andere mogelijkheden. Ze kunnen daarenboven vaak zelf niet isoleren. Ze hebben de middelen niet. Ze hebben geen overschotten, maar betalen wel de hoogste energiefacturen waardoor ze vaak in een straatje zonder eind komen.

Voor de eigenaar is er een andere problematiek. De eigenaars ervaren die groep als een risico omdat die mensen, vaker dan andere mensen, er niet meer in slagen om tijdig hun huur te betalen. Die eigenaar ziet dan ook geen enkele andere mogelijkheid dan de huur sneller en forser op te trekken dan de huur in andere segmenten van de huurmarkt. Dat blijkt ook uit recente studies: de huurprijzen stijgen het snelst in het laagste segment omdat de eigenaars een soort risico meerekenen in de huurprijs. Die eigenaars zijn ook weinig of minder dan anderen geneigd om in die woningen te investeren omdat ze menen al een vrij groot risico te lopen. Dat is een realiteit die we onder ogen moeten zien.

Vandaag loopt er reeds een proefproject bij Eandis voor 500 woningen uit de private huurmarkt die geïsoleerd worden. In 200 gemeenten helpen de OCMW's mee om de woning te selecteren. Dit project wordt nu geëvalueerd en op basis daarvan worden de allerlaatste modaliteiten vastgelegd voor de grotere uitrol van het dakisolatieproject bij de zwakste huurders, al zijn een aantal van die principes natuurlijk erg duidelijk. Het kan natuurlijk niet dat de verhuurder de huurprijs optrekt. Dat kan men in het contract zelf waarin de dakisolatie wordt afgesproken, bepalen. Een vraag die we juridisch onderzoeken, is of het mogelijk is om een afspraak te maken die over meer dan een huurcontract loopt en hoe dat er moet uitzien. Als het moeilijk is om meerdere contracten ineens te vatten, is het een alternatief om ons voornamelijk te concentreren op de zwakste groep van huurders wier contract nog lang loopt.

Over de essentie zijn we het wel eens: de eigenaar heeft door deze maatregel een woning die goed geïsoleerd is, de huurder is er sneller mee geholpen in zijn energiefactuur en we pompen minder uitstoot in de lucht. Maar de huurprijs mag daardoor niet stijgen, en zeker niet voor de huurder die op dat moment huurt, want anders komen we van de regen in de drop en geven we echt een cadeau aan de eigenaar en dat is niet de bedoeling.

De netbeheerders van Eandis en Infrax krijgen de opdracht om in samenwerking met de OCMW's en andere partnerorganisaties, private huurders zonder dakisolatie die het moeilijk hebben om hun energiefactuur te betalen, op te sporen. De specifieke categorieën die hiervoor in aanmerking komen, zijn: huurders met een aardgasbudgetmeter die in een tussenkomst voor een minimale levering aardgas krijgen; huurders die recht hebben op de sociale maximumprijzen voor elektriciteit en aardgas; huurders voor wie de netbeheerder een vraag tot afsluiting van elektriciteit of aardgas aan de Lokale Adviescommissie (LAC) voorlegt; huurders die behoren tot de doelgroep van de meest behoeftigen van het Fonds ter Reductie van de Globale Energiekost. Het zijn vastomlijnde doelgroepen van mensen van wie we weten dat ze in preciaire omstandigheden leven en die dan nog eens worden geselecteerd in samenspraak met het OCMW.

Om jaarlijks 3000 woningen te isoleren is er 6 miljoen euro in de begroting van 2012 ingeschreven. Het is een nieuw budget dat werd vrijgemaakt. Het is mijn bedoeling om met die 6 miljoen euro voldoende woningen te kunnen isoleren. Laten we nu starten met die 3000 woningen. Als het raadzaam is om dat cijfer te verhogen, dan kan dat eventueel, maar ik vond het belangrijk om nu een stap te zetten die correspondeert met wat ik aan middelen kon vrijmaken.

Zoals u terecht aanhaalt, heeft het besluit van 23 september 2011 over de openbaredienstverplichtingen op het vlak van rationeel energiegebruik ook een effect op de organisatie van de energiescans. De verplichting voor de netbeheerders om een bepaald aantal energiescans te laten uitvoeren, wordt over de periode 2012-2013 afgebouwd. Vanaf 2014 valt het verplicht te realiseren quotum weg en wordt de verplichting om een scan uit te voeren beperkt tot een afgelijnde doelgroep, met name beschermde afnemers en afnemers bij wie een sociaal dakisolatieproject wordt uitgevoerd. Om die overgang zo goed mogelijk te laten verlopen is er overleg met de verschillende betrokken partners waaronder de koepel van de sociale-economiebedrijven. Het spreekt voor zich dat die bedrijven in aanmerking kunnen komen om die dakisolatieprojecten uit te voeren. In het bestek zal in voldoende mogelijkheden worden voorzien zodat die bedrijven daar ook aan kunnen werken.

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Mevrouw Valerie Taeldeman: Minister, ik dank u voor de uitleg over die 3000 woningen die jaarlijks zullen worden geïsoleerd. Mijn fractie steunt u voluit dat energie besparen de beste manier is om de factuur van de gezinnen onder controle te houden.

Ik heb begrepen dat u een tweesporenbeleid voert. Enerzijds wilt u mensen aanmoedigen om meer te isoleren. De Vlaamse dakisolatiepremie wordt overgeheveld naar de netbeheerders. Verder zijn er de verschillende REG-premies om mensen aan te zetten om te isoleren. Anderzijds hebt u aangekondigd dat tegen 2020 de eigenaars zullen worden verplicht om hun huurwoningen te isoleren. Dat betekent dat vanaf 2020 huurwoningen zonder dakisolatie niet meer verhuurd mogen worden. Zal dit wordt vastgelegd via de Wooncode?

Er is al lang aangekondigd dat een aantal premies zal worden gestroomlijnd of aangepast. Ik denk dan ook aan de heel populaire renovatiepremie van de Vlaamse overheid, de aanpassingspremie en de verbeteringspremie. Ik weet niet of wij ons dit najaar of in het voorjaar van 2012 mogen verwachten aan een stroomlijning of aanpassing van die drie populaire premies.

Vanaf 2015 moeten van Europa alle nieuwbouwwoningen zelf voor een bepaald percentage aan hernieuwbare energie zorgen. Ik heb vorig werkjaar aan minister Muylers gevraagd hoe dat zal gebeuren. Ik vroeg hem of dat zou gebeuren via een stedenbouwkundige verordening of via het as-buittattest. Hij verwees me door naar u. Ik leg die vraag dan ook aan u voor. Mogen wij ons verwachten aan een richtlijn waarin staat hoe alle nieuwbouwwoningen in 2015 voor een bepaald percentage kunnen worden voorzien van hernieuwbare energie?

De voorzitter: Mevrouw De Waele heeft het woord.

Mevrouw Patricia De Waele: Minister, u had het over een vierde en over de helft van het aantal private woningen dat vandaag al geïsoleerd zou zijn. Ik heb dat niet helemaal kunnen volgen. Kunt u dat nog even toelichten hoeveel er vandaag al geïsoleerd zijn?

U hebt in de beleidsbrief inderdaad verwezen naar het uitvoeren van dakisolatiewerken vanaf begin 2011. We hebben echter uit de pers vernomen dat u 3000 aantal woningen gratis zult isoleren. En dat is precies de essentie van mijn verhaal. De vraag van LDD is dan ook waarom er 3000 woningen gratis geïsoleerd worden.

Mijnheer Penris, dat is volgens mijn fractie een druppel op een hete plaat. Voor ons hoeft dat trouwens niet gratis te zijn. Voor ons moet dat ook niet worden beperkt tot 3000 woningen. Wat mij betreft, mag dat voor de hele huisvestingsmarkt gebeuren.

Minister, eind vorig jaar of begin dit jaar hebt u initiatieven genomen in het Gentse om daken te isoleren. U bent daarmee op televisie geweest. Vallen die initiatieven buiten of binnen die nieuwe beslissing?

Hebt u er een idee van hoeveel het plaatsen van dakisolatie voor één woning gemiddeld kost? Ik veronderstel dat u dat berekend hebt. Ik hoor verschillende collega's het denkspoor lanceren dat eigenaars gedurende een bepaalde periode zouden worden verplicht om de

huurprijs niet op te trekken en de huurwoning niet te verkopen. In dat geval moeten we weten waarover we praten. We moeten dus weten wat de gemiddelde kostprijs is van dakisolatie. Zo niet, is het bijzonder moeilijk om vast te leggen of een eigenaar gedurende een bepaalde periode zijn rendement niet geïndexeerd mag zien.

Mijnheer Decaluwe, ik heb van u bijzonder interessante informatie gekregen. U zegt dat er een duidelijke correlatie bestaat tussen de slechtste woningen en de zwakste huurders. Kunt u me de studie bezorgen waaruit dat blijkt?

Tot slot heb ik enkele bedenkingen bij de suggestie van mevrouw Homans dat de plaatsing van dakisolatie binnen de sociale economie zou moeten gebeuren. Ik heb er absoluut geen probleem mee dat de sociale economie haar plaats verwerft. Ik zou er wel een probleem mee hebben indien de erkende aannemers zouden worden verdrongen. Zult u uitsluitend werken met werknemers uit de sociale economie of zullen ook erkende aannemers hun werk kunnen blijven doen?

De voorzitter: Mevrouw Homans heeft het woord.

Mevrouw Liesbeth Homans: Minister, ik dank u voor uw uitgebreid antwoord. We zijn het eens over het concept, ik had alleen vragen over de criteria. U bent me in uw antwoord volledig tegemoetgekomen. Blijkt dus nogmaals dat wij in de meerderheid op hetzelfde spoor zitten.

U hebt gezegd dat u wilt inzetten op die mensen die nu al in energiearmoede leven. U had het over OCMW, minimumleeftijd, budgetmeters enzovoort. U hebt ook gezegd dat u zult onderzoeken of de eigenaars die nu verhuren, bij afloop van het contract hun huurprijs mogen verhogen. Ik veronderstel dat dat niet mogelijk is tijdens de loop van het contract. U hebt ook gezegd dat de energiescans zullen worden afgebouwd. Ik denk dat we het er allemaal over eens zijn dat die scans heel weinig hebben opgeleverd. Ze hebben toch niet het resultaat dat we hadden verwacht en kosten heel veel. Per energiescan kregen de distributienetbeheerders ongeveer 200 euro.

Mevrouw De Waele, u zegt dat u tegen het gratisverhaal bent en dat u het zou willen opentrekken naar de hele huisvestingssector. Maar hoe zult u dat betalen? De Vlaamse overheid kan dat niet betalen. Ik vind het goed dat we nu een selectie maken van 3000 woningen. Ik heb geen probleem met die selectie omdat ik het eens ben met de minister dat de energiefactuur heel zwaar is voor mensen die het momenteel al heel moeilijk hebben. Isoleren draagt absoluut bij tot het verlagen van die factuur. Ik heb het alleen wat moeilijk met het woord ‘gratis’ omdat ik ervan overtuigd ben dat gratis wordt betaald door de gemeenschap en dus door de belastingbetaler. Ik heb er echter geen enkel probleem mee dat die 3000 woningen worden geïsoleerd. Of dat dan gratis gebeurt of met gemeenschapsgeld, dat maakt me niet uit. Dat is maar een detail.

Verder zegt u, mevrouw De Waele, dat u vragen hebt bij mijn opmerking dat de huurwoning niet zou mogen worden verkocht. Dat heb ik niet gezegd, voor alle duidelijkheid. Ik heb gezegd dat de huur niet mag worden verhoogd na de verhuis van een huurder. Dat is iets anders dan uw huis niet mogen verkopen. *(Opmerkingen van mevrouw Patricia De Waele)*

U zegt: ‘aannemers verdringen’. Mevrouw De Waele, u zit in die sector. U weet ook dat er momenteel een tekort is aan mensen die die daken willen isoleren. Ik vind het een absolute win-winsituatie dat men de sociale economie gaat combineren met het isoleren van daken.

De voorzitter: Mevrouw De Knop heeft het woord.

Mevrouw Irina De Knop: Ik heb hier niet zoveel meer aan toe te voegen, behalve dat ik verbaasd ben over de tevredenheid van een aantal mensen met de antwoorden. Voor mij werd het uit de antwoorden toch wel duidelijk dat het systeem nog niet helemaal op poten staat. Er moet nog worden bekeken hoe het onder andere met die contracten zit en hoe juridisch kan worden opgevolgd dat de huur niet wordt verhoogd tijdens dat contract. Het is niet helemaal

duidelijk hoe groot de groep van potentiële eigenaars is die in aanmerking komt. Op basis van een bedrag dat de minister heeft kunnen vrijmaken in de begroting wordt er gezegd dat men approximatief 3000 woningen zal isoleren. Maar stemt dit overeen met de noodzaak? Op basis van welk objectief gegeven is dat gebeurd?

Misschien heb ik andere dingen gehoord of leg ik andere accenten, maar wat mij betreft is dit systeem helemaal nog niet glashelder en is er nog geen duidelijke structuur. Het lijkt me dan ook dat er voorbarig is gecommuniceerd. Voor alle duidelijkheid: over de doelstelling ben ik het absoluut eens. Woningen isoleren en daarbij de meest zwakke gezinnen proberen te helpen: ik ben het absoluut eens met al die mooie doelstellingen. De vraag is of we dat in de praktijk kunnen waarmaken. Het is niet zo dat u of voorgaande ministers nog niet hebben geprobeerd om dat te doen. Ik dacht dat het Fonds ter Reductie van de Globale Energiekost precies om die reden was opgericht. We zien daarvan pas nu de uitrol in de praktijk. Dat gaat over het heel goedkoop lenen om investeringsmaatregelen te kunnen nemen in verband met energie. Dat moet datzelfde doel dienen. We hebben de impact daarvan nog niet afgewacht, of we zijn er al met een andere oplossing. Die mensen kunnen niet lenen, maar dat had men toch ook kunnen weten op het ogenblik dat men dat fonds oprichtte? Als ik me niet vergis, kun je ook de eigenaars vragen om een inspanning te doen. Iedereen mag toch aanspraak maken op die leningen? Blijkbaar niet.

Wat mij betreft, is het absoluut een heel mooie doelstelling, minister, maar ik vraag me af hoe goed het voorstel is uitgewerkt en of het al helemaal kant-en-klaar is. Net als mevrouw De Waele ben ik heel benieuwd naar een studie die zegt hoeveel mensen in die situatie verkeren. Wat is het profiel van die eigenaars? Gaat het om huizen op de private huurmarkt of zijn er niet heel veel OCMW's eigenaar van die woningen? Zullen die premies voornamelijk gaan naar privé-eigenaars of ook naar andere? Kortom, er zijn nog heel wat vragen, waarvan ik hoop dat ze de komende tijd zullen worden beantwoord.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Minister, u hebt een aantal interessante pistes aangehaald, zoals dat supercontract, waarbij waarschijnlijk over een langere tijd de huurder kan profiteren van de gerealiseerde energiebesparing. Ik veronderstel dat dat veel te maken heeft met de huurwetgeving en dat u beperkt bent in uw bevoegdheid. Dat zal nog geen eenvoudige zaak worden.

U zei daarnet dat dit reeds lange tijd was beslist door de Vlaamse Regering. Ik probeer dat allemaal goed op te volgen, maar om welke beslissing gaat het exact waarbij 3000 woningen gratis zouden worden geïsoleerd? Dat heb ik blijkbaar gemist.

Als u in 6 miljoen euro voorziet voor 3000 woningen per jaar, betekent dat 2000 euro per isolatie. Dat lijkt me vrij weinig. Toevallig ken ik het bedrag waarin in Wallonië wordt voorzien: er wordt 1 miljard euro geïnvesteerd voor de isolatie van woningen. Ik denk dat ze in meer dan 3000 euro per woning voorzien. In welke mate is 2000 euro realistisch?

Tot slot wil ik het kort hebben over het gratisverhaal. Dat is een optie, maar waarom gratis en niet via een derdebetalersysteem waarbij je uiteindelijk het bedrag op termijn recupereert?

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Mevrouw De Knop, ik vind het 'much ado about nothing' tot nu toe. We kunnen zo snel mogelijk kijken naar de implementatie, maar als men vergelijkingen maakt, zien we dat dat federale fonds vooral een andere doelgroep heeft dan die de minister beoogt. Ik zie ook geen kansarme of zwakke mensen lenen om isolatiewerken uit te voeren aan andermans huis. Het gaat vooral over kleinere eigenaars. Het ene is complementair aan het andere.

Minister, we kijken uit naar de snelle implementatie. Als het aan ons ligt, en als het goed draait, zal het onze steun krijgen om nog een tandje bij te steken in de toekomst.

De heer Jan Penris: Ik kan alleen maar herhalen dat ik de idee en het plan genegen blijf. Ook van onze fractie mag de minister daarvoor de politieke steun verwachten die misschien nodig is. Maar ik ga er dan ook wel van uit dat deze regering rijk genoeg is om heel haar socialewoningpatrimonium goed te isoleren. Want als je cadeautjes geeft aan de private sector, dan ga ik ervan uit dat men zijn verantwoordelijkheid ten volle heeft opgenomen in de socialehuisvestingssector. Ik neem aan dat we daar binnenkort de budgettaire duidelijkheid over zullen krijgen.

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Mevrouw Taeldeman, wat betreft de stroomlijning met de andere premies is de administratie klaar met een overzicht. We moeten een paar keuzes maken om te zien in welke mate we die premies allemaal op elkaar kunnen afstemmen. De belangrijkste zorg is de grootst mogelijke duidelijkheid voor de consument, een heel transparant en eenvoudig systeem. We moeten wel een paar keuzes maken. Hoe meer je vereenvoudigt, hoe duurder het wordt of hoe meer dingen je moet laten vallen. Als je die premies naast elkaar legt, heeft de ene soms een voordeel dat de andere niet heeft. De vraag is: haal je de ene naar beneden, trek je de andere naar boven, of ontmoet je elkaar ergens in het midden? Dat zijn een aantal vragen die we moeten bekijken. Een stroomlijning van de premies zit er in ieder geval aan te komen dit najaar.

Over het principe zelf vraagt u waar u dat kunt terugvinden. Het percentage hernieuwbare energie is vastgelegd in de energieprestatieregelgeving (EPB) die in principe vandaag op de agenda staat, maar wellicht pas een andere keer zal worden behandeld. Het percentage zelf moet nog worden vastgelegd, maar het principe staat al in de EPB-regelgeving.

Mevrouw De Waele, u vraagt of het iets te maken heeft met dat dak dat ik in Gent ben gaan isoleren. Wel, zeer zeker. Dat dak is een van de 500 daken die zijn geïsoleerd in het kader van het proefproject bij Eandis. Dat was een probeersel van het systeem dat we nu lanceren. Het sluit daarop aan. Daarom ben ik een beetje verbaasd dat mevrouw De Knop zegt dat ik maar wat doe en niet weet wat ik ga doen. We hebben het al gedaan bij 500 huizen. Dat is goed verlopen. We weten heel goed wat we gaan doen. We hebben net die proefperiode ingelast omdat dat een heel nieuw concept is dat we wilden voorbereiden.

Mevrouw De Waele, u vraagt wat het kost per dak als we 3000 daken willen isoleren en we hebben 6 miljoen euro. Dat is 2000 euro per dak.

Mevrouw Patricia De Waele: Minister, ik vraag of u een idee hebt wat dat gemiddeld kost. U hebt in een budget voorzien, maar ik wil de reële prijs weten.

Minister Freya Van den Bossche: De prijs is gebaseerd op een dak van 100 vierkante meter. Dat is vrij veel. Dat is geen al te klein dak. Nochtans zijn de huizen waar de armste mensen wonen vaak kleine huisjes met dus ook kleine daken. Er is sowieso royaal in voorzien in de begroting. Om zeker geen tekorten te hebben ben ik graag voorzichtig op voorhand.

Ik wil u een idee geven hoe groot dat cadeau, zoals u het noemt, is. Als je als privépersoon 2000 euro moet uitgeven om een dak te isoleren, ongeacht of je het huis bewoont of verhuurt, dan heb je recht op 800 euro via de fiscale aftrek en nog eens op 600 euro premie van Vlaanderen. Dat is 1400 euro van de 2000 euro die sowieso wordt gesubsidieerd. Dat betekent dat het nog 600 euro kost. Dat is al een enorme hulp die wordt geboden, zowel door de Vlaamse als door de federale overheid, om je dak te isoleren. U pleit voor een plan om alle daken te isoleren, maar die 1400 euro tegemoetkoming voor alle mensen in Vlaanderen, ongeacht of ze verhuren of zelf bewonen, is al een vrij forse tegemoetkoming. Er zijn weinig andere zaken waar de overheid zo hard stimuleert.

Wat doen we nu? We nemen die 600 euro restkosten weg voor die huizen waar de allerarmste huurders wonen, die vaak al in de schulden zitten. Zij gaan inderdaad geen lening aan om het huis van een ander te isoleren. Die moeten vaak nog eigen putten met schulden dempen. Het

gaat bijvoorbeeld vaak om oudere mensen die een Gewaarborgd Inkomen voor Ouderen (IGO) krijgen, een soort leefloonpensioen. Die mensen moeten tellen om elke maand rond te komen, om alles te kunnen kopen wat ze elementair nodig hebben. Zij kunnen niet nog eens gaan lenen om het huis van iemand anders te isoleren, nog los van het feit dat ze al wat ouder zijn. Zij wonen vaak in precare omstandigheden. Het is die doelgroep die we daarmee willen bereiken.

Als u niet wilt dat het gratis is, verwijs ik naar het premiebeleid dat al bestaat. U wilt het voor iedereen, maar dat bestaat al. Als u meer wilt doen voor iedereen, dan wordt het toch weer bijna gratis. Misschien moet u eens kiezen wat u precies wilt.

U vraagt naar een studie waaruit blijkt dat de slechtste woningen worden bewoond door de zwakste huurders. Ik vind dat nogal ‘common sense’. Iemand die de mogelijkheden heeft om in een beter huis te gaan wonen, kiest voor dat betere huis, mevrouw De Waele. Iemand die die alternatieven niet heeft bij gebrek aan middelen, kiest noodgedwongen voor die huizen die de anderen niet nemen of niet willen. Dat is de essentie op de markt. Maar goed, ik zal u alle studies bezorgen die ik daarover kan vinden.

U zult misschien ook blij zijn te horen dat we volgend jaar een nieuwe woonsurvey lanceren. De vorige dateert van 2005. Op basis van die nieuwe woonsurvey zullen we ook weer heel wat data kunnen verzamelen over de toestand van ons patrimonium. De cijfers dat een op vier woningen vandaag niet of slechts gedeeltelijk over dakisolatie beschikken, zijn intussen wat verouderd. Met die nieuwe woonsurvey zullen we wellicht nog veel meer weten en zullen we veel recentere cijfers kunnen bieden. Dat is belangrijk. Daar wordt overigens om en bij de 2 miljoen euro voor ingeschreven in de begroting van 2012. Dat is een belangrijke inspanning vanuit Wonen. Het toont aan dat we meten erg belangrijk vinden om een duidelijk beleid te kunnen voeren.

Maar nog los van dat meten, beseffen we toch dat in die slechtste woningen vaak de mensen wonen die er financieel het slechtst aan toe zijn.

De bestekken worden nog opgemaakt. Dat is een taak voor het Vlaams Energieagentschap (VEA). In het proefproject doet men dat fiftyfifty: de helft wordt geïsoleerd via de sociale economie, de andere helft gebeurt door andere aannemers. Ik vind zo’n gemengde manier van werken lang niet gek, maar laten we even bekijken hoe men dat bestek uitschrijft voor deze nieuwe 3000 woningen. Ik vind het wel belangrijk dat Sociale Economie daar minstens een deel van kan opnemen, zeker nu we die energiescans wat gericht gaan toepassen.

Zo kom ik bij de vraag over de energiescans. U weet dat dat een probleem was, mevrouw Homans. Het quotum werd vaak gehaald door gewoon even door een straat te rollen en wat strepen te trekken, omdat men dat quotum maar moest halen. Wij richten dat nu echt op die kwetsbare bewoner. We denken dat we daar de grootste winst kunnen halen, zowel voor die bewoner als voor de maatschappij. Dat zal in de praktijk mogelijk betekenen dat die energiescans verminderen in aantal. In die zin is het ook belangrijk dat Sociale Economie een aantal mensen zou kunnen omscholen, zodat het voor die mensen mogelijk is om in de toekomst eventueel te helpen bij het isoleren van daken.

Mevrouw Taeldeman, die minimale energieprestatie-eisen zijn opgenomen in de Vlaamse Wooncode. Vanaf 2015 zal het ontbreken van dakisolatie telkens meer strafpunten opleveren bij een inspectie, zodat vanaf 2020 een huis onverhuurbaar wordt als het dak niet geïsoleerd is. Het is vanzelfsprekend wel zo dat als je huis andere belangrijke gebreken vertoont na 2015 en voor 2020, je woning al sneller ongeschikt verklaard kan worden, op basis van de combinatie van de verschillende gebreken.

Mevrouw De Knop, het is niet zo dat we daar nog niet op hebben gestudeerd. Bij het lopende proefproject is in de contracten opgenomen dat men voor al die lopende huurcontracten de huur niet mag optrekken. Dat hebben we daar dus gedaan, en dat is ook gelukt. Ik laat nu nog

even juridisch bekijken of dat de best mogelijke formule is, dan wel of er andere formules zijn. Maar we hebben het dus al toegepast en weten waar we aan toe zijn.

Mijnheer Penris, ik ben het met u eens dat we het eigen patrimonium moeten aanpakken. We zijn volop bezig met de opmaak van een plan voor die investeringen, waarbij we een verschil maken tussen enerzijds de fundamentele en grote renovatiebehoeften en anderzijds de ‘quick wins’, zoals dakisolatie, het plaatsen van dubbel glas of het vervangen van verwarmingsketels in woningen die op andere vlakken wel in orde zijn.

Als u dat goed vindt en als daar interesse voor is, voorzitter, wil ik dat plan eerst in de commissie komen voorstellen, eerder dan in de pers. Ik zal daar een belangrijke inhaalbeweging proberen te doen. U beseft hopelijk wel allen dat de toestand van ons patrimonium dusdanig is en de inspanningen van de voorbije regeringen dusdanig waren dat dat niet een-twee-drie geklaard kan worden. Maar we hebben voor het eerst gemeten wat de toestand van het patrimonium is en we maken voor het eerst een plan om daaraan tegemoet te komen. Dat wordt vanzelfsprekend een meerjarenplan. Iets anders kan ik helaas niet voorleggen, maar we maken wel een plan.

De voorzitter: We kijken ernaar uit, minister.

Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Mevrouw Valerie Taeldeman: Minister, u kunt op onze steun rekenen voor die bijkomende stimulans om te isoleren. We zitten met een groot pakket REG-premies waarop mensen een beroep kunnen doen voor allerlei isolatie, we zitten met de overheveling van de Vlaamse dakisolatiepremie naar de netbeheerder ten bedrage van 49,3 miljoen euro, en dan zitten we nog met een budget van 6 miljoen euro op de Vlaamse begroting.

Minister Freya Van den Bossche: Neen, die 6 miljoen euro zit in die 49,3 miljoen euro die wordt overgeheveld. Daar wordt het bedrag van afgetrokken dat wordt ingezet op die dakisolatiepremies, als supplementair ingeschreven in de begroting ten opzichte van wat voordien gebeurde. Voordien werd dat gewoon verrekend in de facturen van de consument.

De voorzitter: Mevrouw De Waele heeft het woord.

Mevrouw Patricia De Waele: Mevrouw Homans, ofwel weet u niet meer wat u zegt, ofwel weet u niet wat u ooit gezegd hebt, maar ik heb in de pers een brief van u gelezen waarin u duidelijk vraagt of de verhuurder zijn huurprijs zal mogen verhogen of indexeren, en of hij zijn woning op korte termijn zou mogen verkopen. Goed, misschien bent u van gedacht veranderd.

Minister, het is duidelijk dat dit een belangrijke discussie is. We zien hier dat er verschillende meningen zijn over het invullen van de criteria en over het al dan niet gratis isoleren van 3000 woningen. LDD vindt dat het op zijn minst tot reglementitis leidt. En dat proberen wij sowieso te vermijden. Wij zijn voor een algemeen verhaal, niet voor een beleid op maat van enkele uitverkorenen.

Het saldo dat de eigenaar zal krijgen van de overheid, bedraagt dus nog ongeveer 600 euro per woning. Voor 600 euro zullen veel eigenaars mijns inziens eens goed nadenken over de precieze criteria waaraan ze moeten voldoen, zoals het niet optrekken van huurprijzen, eventueel niet verkopen en dergelijke meer.

Wij zijn dus niet voor een beleid op maat van enkele uitverkorenen, hoewel die uitverkorenen misschien ook beter de kleine lettertjes nog eens zouden lezen.

De voorzitter: Mevrouw Homans heeft het woord.

Mevrouw Liesbeth Homans: De minister heeft hier heel veel duidelijkheid gegeven, waarvoor dank. Ik heb daar niets aan toe te voegen. Ik wil ook geen met redenen omklede motie aankondigen, voorzitter. Het enige wat ik aankondig, is het vertrouwen in de minister. *(Opmerkingen)*

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Mercedes Van Volcem tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over het voorkooprecht in het licht van de Vlaamse Wooncode - 2610 (2010-2011)

De voorzitter: Mevrouw Van Volcem heeft het woord.

Mevrouw Mercedes Van Volcem: Voorzitter, minister, mijn vraag om uitleg is vrij technisch. Het is een vraag in verband met de ruimtelijke ordening naar aanleiding van mogelijke toekomstige processen over het bijzonder voorkooprecht dat werd ingeschreven zonder openbaar onderzoek.

Het Belgisch Staatsblad heeft op 17 juni 2011 een besluit gepubliceerd dat diverse besluiten wijzigt met betrekking tot de kwaliteitsbewaking naar aanleiding van het decreet van 29 april 2011. Via artikel 19 werd een nieuw voorkooprecht ingevoerd.

Mijn vraag is eigenlijk waarom u nu een algemeen voorkooprecht invoert voor percelen die bestemd zijn voor bouwgrond gelegen in het Vlaams Strategisch Gebied rond Brussel (VSGB). Op welke objectieve en wetenschappelijk verantwoorde studie wordt een dergelijke verregaande maatregel gebaseerd?

Waarom wordt dergelijk voorkooprecht niet via de procedure van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (GRUP) zelf ingevoerd? Bij een GRUP is er immers altijd een fase van openbaar onderzoek waarbij mensen bezwaar kunnen aantekenen, eventueel ook tegen het voorkooprecht. Dat was nu niet mogelijk, het besluit is in het Belgisch Staatsblad verschenen. Verwacht u dan geen juridische geschillen? Ik meen van wel, want als advocaat heb ik deze vraag al eens gekregen, het probleem werd me al voorgelegd. Het betreft een vorm van uitholling van het eigendomsrecht en dat is ook een belangrijk principe in onze samenleving. Hoe zult u dit verantwoorden? Is er een verantwoorde studie over?

Heeft dit voorkooprecht betrekking op alle percelen bestemd voor woningbouw in het VSGB of enkel op de nieuwe woonzones, op de nieuw afgebakende woonuitbreidingsgebieden die worden omgezet in woonzones?

Dit is een veeleer technische, maar toch heel belangrijke vraag. Als u problemen wilt vermijden en zeker als u wilt inzetten op betaalbaar wonen, is een juridisch sluitend verhaal heel belangrijk, zo niet zal alles blijven blokkeren, ook de gronden, en dan wordt alles alleen maar duurder. Het is daarom, minister, dat ik u hierop wijs. Kunt u mijn vraagjes beantwoorden? Ik hoop dat u ik daar onrechtstreeks ook mee heb geholpen.

De voorzitter: Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren: Voorzitter, minister, het gaat hier over voorkooprecht. Het idee is altijd geweest om dat recht als een instrument te hanteren in bepaalde gebieden om betaalbare woningen te realiseren. De omgeving van Brussel is een van die gebieden omdat de woningen in Brussel heel duur tot niet meer betaalbaar zijn.

Mevrouw Van Volcem, naar aanleiding van uw vraag hebben we dat artikel ook eens opgezocht. Blijkbaar moet het gaan om gebieden met ondergeschikte bestemming voor wonen, gelegen in het Vlaams Strategisch Gebied rond Brussel. Bij ons weten is dat VSGB nog niet goedgekeurd en kan dat artikel maar worden uitgevoerd, zoals in het uitvoeringsbesluit wordt bepaald, als dat GRUP ook is goedgekeurd.

Ik wil er dus vooral voor pleiten om de voorkooprechten niet op de helling te zetten. Het is een heel goed instrument dat kan worden gehanteerd om betaalbaar wonen in bepaalde gebieden in Vlaanderen mogelijk te maken.

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Voorzitter, de Vlaamse Wooncode bevat reeds sedert 1995 een eigen specifiek recht van voorkoop als een belangrijk instrument voor de sociale woonactoren om een sociaal grond- en pandenbeleid te kunnen voeren. Dit voorkooprecht is sterk selectief opgevat: enkel een beperkt aantal actoren, sociale huisvestingsmaatschappijen en gemeenten, kunnen op een beperkt aantal woningen, vooral slechte en leegstaande woningen, binnen een strikt afgebakend gebied een recht van voorkoop uitoefenen. De Vlaamse Regering kan bijkomend bijzondere gebieden aanduiden waarbinnen die actoren een recht van voorkoop kunnen uitoefenen op percelen die zijn bestemd voor woningbouw.

In 1998 besliste de Vlaamse Regering om alle woonvernieuwings- en woningbouwgebieden in de 26 gemeenten van de Vlaamse Rand rond Brussel aan te duiden als zo'n bijzonder gebied.

Het nieuwe besluit van 20 mei 2011 bepaalt dat het recht van voorkoop uit de Wooncode ook van toepassing wordt op alle percelen, bestemd voor woningbouw en gelegen in een woongebied binnen het VSGB. Aangezien het recht van voorkoop reeds vrij algemeen van toepassing was in de gemeenten van het VSGB, betreft deze uitbreiding in de feiten enkel die gebieden, die vandaag nog niet bestemd zijn als woongebied en die via het afbakeningsproces van het VSGB bestemd zullen worden tot woongebied.

Eigenlijk betekent deze uitbreiding dus vooral een versnelde actualisatie van de bijzondere gebieden waarin het voorkooprecht van toepassing is en zeker niet de invoering van een nieuw algemeen voorkooprecht.

De Vlaamse Wooncode voorziet ook expliciet in een eigen recht van voorkoop in functie van een sociaal grond- en pandenbeleid. Het belangrijkste verschil tussen het voorkooprecht uit de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening en dat van de Wooncode, is dat de codex het voorkooprecht beperkt tot vijftien jaar en de Wooncode geen beperking in de tijd kent.

Aangezien het hier een beperkte uitbreiding van een bestaand voorkooprecht betreft en geen nieuw, is ervoor geopteerd om dit voorkooprecht te wijzigen via een beperkte en logische aanpassing van het bestaande besluit.

Dit voorkooprecht zal van toepassing worden op alle woongebieden in het VSGB. Het was al van toepassing op de bestaande woongebieden en zal vanaf de definitieve vaststelling van het ruimtelijk uitvoeringsplan van het VSGB dus ook van toepassing zijn op de bijkomend bestemde woongebieden binnen het VSGB.

De inwerkingtreding van dit verruimde voorkooprecht werd gekoppeld aan de definitieve vaststelling van het RUP door de Vlaamse Regering. De inwerkingtreding van een RUP volgt maximaal twee en een halve maand later. Een snelle inwerkingtreding geeft de sociale woonactoren meer kans om een strategisch grondbeleid te voeren ten gunste van een sociaal woonbeleid.

Het recht van voorkoop wordt onmiddellijk van toepassing op elke verkoopovereenkomst waarvan de authentieke akte nog niet verleden is voor de datum van inwerkingtreding. Qua overgangsregeling is er geen probleem omdat de meeste onderhandse verkoopovereenkomsten immers pas vaste datum verkrijgen net door de opname in een authentieke akte.

De voorzitter: Mevrouw Van Volcem heeft het woord.

Mevrouw Mercedes Van Volcem: Minister, het is een duidelijk antwoord, maar er is toch een aanzienlijke impact.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Peter Reekmans tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, en tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over het nieuwe rapport inzake energiearmoede van de VREG - 2620 (2010-2011)

De voorzitter: Het antwoord wordt gegeven door minister Van den Bossche.

De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Voorzitter, minister, collega's, de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG) heeft de energiearmoede in kaart gebracht per provincie.

Zowel in Antwerpen als in Limburg blijken in verhouding veel meer budgetmeters geplaatst te zijn dan in de rest van Vlaanderen. Leveranciers sluiten er ook meer klanten af van het gas- en elektriciteitsnetwerk wegens wanbetaling, en vooral op dit punt doen Antwerpen en Limburg het slecht.

Er werden in Vlaanderen vorig jaar 296.000 rappelbrieven verstuurd, dat zijn er 100.000 meer dan een jaar eerder. 71.000 gezinnen werden aan de deur gezet door hun energieleverancier.

Minister, hoe evalueert u dit rapport? Hoe verklaart u de toch opvallende verschillen tussen provincies inzake het droppen en het plaatsen van budgetmeters, meer bepaald de hoge cijfers voor Antwerpen en Limburg? Beantwoordt die vaststelling aan algemene armoedecijfers, of is er in beide provincies een eerder specifieke problematiek met betrekking tot de energiearmoede?

100.000 rappelbrieven extra ten opzichte van het jaar ervoor: dat is een enorme toename. Plant u nieuwe acties om daadwerkelijk tegen te gaan dat deze onheilspellende trend zich doorzet?

De voorzitter: Mevrouw Homans heeft het woord.

Mevrouw Liesbeth Homans: Voorzitter, het toeval wil dat ik daarover een schriftelijke vraag heb gesteld en dat ik het antwoord al ontvangen heb.

Het was een heel uitvoerig antwoord, mijnheer Reekmans, en ik meen dat het ook een goed antwoord was.

Minister, ik wil er enkel aan toevoegen dat heel deze discussie misschien ook past binnen de evaluatie van de openbardienstverplichtingen. Misschien kunt u dat daarin opnemen?

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Voorzitter, mevrouw Homans, dit wordt inderdaad opgenomen in de evaluatie van de sociale openbardienstverplichtingen.

Mijnheer Reekmans, het rapport waarnaar u verwijst is het eerste rapport 'sociale statistieken - nieuwe versie'. Dit rapport werd ten opzichte van de vorige rapporten in een sterk uitgebreide en verbeterde versie uitgebracht. Doordat in het rapport nieuwe indicatoren zijn opgenomen, kan een evolutie in de tijd niet altijd worden geëvalueerd.

Maar een aantal cijfers, die ook u in uw vraag aanhaalt, waren echter zo opvallend dat ze bijkomend onderzoek en toelichting vergen. Volgens de cijfers die werden ingediend door de netbeheerders, manifesteert de energiearmoede zich inderdaad duidelijker in Limburg en Antwerpen. Omdat Limburg bijna volledig in Infraxgebied ligt en Infrax voor 2010 bijna vier keer meer afsluitingen rapporteerde dan voor 2009, werd Infrax hierover naar een mogelijke verklaring gevraagd.

Infrax stelt dat het sinds midden 2009 een snellere interne opvolging van klanten met betalingsmoeilijkheden hanteert. Indien Infrax geen toegang tot de woning krijgt om een budgetmeter te plaatsen, dient het sneller dan vroeger een verzoek tot afsluiting in bij de lokale adviescommissie (LAC), conform de termijnen in het Energiebesluit. Als deze veranderde procedure werkelijk een opwaarts effect heeft gehad op de afsluitingscijfers, dan kan dit maar een eenmalig effect geweest zijn, door de verplaatsing van een deel van het aantal afsluitingen dat normaal in 2011 plaatsgehad zou hebben naar 2010. Daarenboven zou dit effect ook voor de overgang 2009-2010 moeten gelden.

Een andere mogelijke verklaring die Infrax aangeeft, is dat er minder stedelijke gebieden – en dus minder appartementen – in Infraxgebied liggen. In een appartement moet de netbeheerder niet in de woonst van de klant binnengaan om een budgetmeter te plaatsen, zodat in stedelijke gebied met veel appartementen elektriciteit minder snel afgesloten moet worden wegens het niet binnenlaten van de netbeheerder. Voor gas speelt dit effect geen rol omdat de netbeheerder altijd binnen moet gaan om een budgetmeter voor gas te plaatsen zodat de netbeheerder de lekdetectie kan uitvoeren. Volgens Infrax wordt dit effect bevestigd door het feit dat de regionale verschillen op het vlak van aantal afsluitingen voor aardgas kleiner zijn dan voor elektriciteit. Voor aardgas kan het hogere aantal afsluitingen voor gas in Infraxgebied verklaard worden door het feit dat Infrax pas in april 2010 gestart is met de plaatsing van aardgasbudgetmeters.

Infrax wijst ten slotte ook op sociaal-economische factoren zoals een hogere werkloosheid in de gebieden die deze distributienetbeheerder bedient. Dit vertaalt zich in meer afsluitingen.

Omdat ik deze provinciale verschillen opvallend vind en ernstig neem, heb ik aan de VREG gevraagd dit verder te onderzoeken. De VREG bekijkt momenteel twee pistes die een mogelijke verklaring kunnen bieden voor het verschil in energiearmoede tussen de twee netgebieden.

Eerst en vooral lijken er in het traject dat aan afsluiting voorafgaat grote verschillen te zitten tussen Infrax en Eandis. Onderzoek moet meer duidelijkheid brengen over de oorzaak en de gevolgen van deze verschillen. De resultaten hiervan zullen verwerkt worden in een geactualiseerde versie van het Sociaal Rapport dat binnenkort, gelijktijdig met het evaluatierapport Sociale Openbaredienstverplichtingen, aan mij zal worden overgemaakt. Daarnaast onderzoekt de VREG ook de correlatie tussen enerzijds werkloosheidsgraad en welvaartsindex en anderzijds het aantal afsluitingen en het aantal actieve budgetmeters op gemeentelijk niveau. Ook het resultaat van deze analyse wordt meegenomen in de geactualiseerde versie van het rapport.

Voor definitieve conclusies is het dus wachten op de evaluatie van de sociale openbaredienstverplichtingen door het Vlaams Energieagentschap (VEA) en VREG eind september. Op basis van dit rapport zal ook blijken welke maatregelen mogelijk zijn.

Wat betreft de sterke toename van het aantal huishoudelijke afnemers dat minstens één ingebrekestelling kreeg, is de verklaring in het rapport te vinden. De hoofdoorzaak voor deze stijging kan gevonden worden bij één bepaalde energieleverancier, waar er een ruime verdubbeling optrad van het aantal klanten dat een ingebrekestelling kreeg. Dit valt te wijten aan een nieuwe intern uitgewerkte invorderingsprocedure die vanaf november 2009 wordt gehanteerd. In eerste instantie werd de periode voor het uitsturen van een ingebrekestelling bij dit bedrijf ingekort van 35 dagen naar 23 dagen na de vervaldag die 18 dagen na het uitsturen van de factuur valt. Dit betekent dus dat de acties voor ingebrekestelling vroeger in het proces vallen. Tevens werd ook het minimumbedrag voor de invordering van de factuur verlaagd van 125 euro naar 50 euro. Het verlagen van dit referentiebedrag heeft geleid tot een groter aantal ingebrekestellingen. Ook bij twee andere leveranciers is het aantal ingebrekestellingen verveelvoudigd. Bij de meeste andere leveranciers daalde dit aantal echter gevoelig.

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Voorzitter, minister, ik dank u voor uw antwoord.

Als ik het goed begrepen heb, heeft Infrax een tamelijk omstandige uitleg gegeven, maar Eandis niet zo. In Limburg zijn er minder appartementen zegt men, maar dat gaat niet op voor Antwerpen. Ik denk dat de meeste appartementen zich net in de provincie Antwerpen bevinden. Ik vind het spijtig dat Infrax wel een uitleg geeft en Eandis niet. Voor mij als leek spreekt dit elkaar tegen.

Vorig jaar zijn er 71.000 gezinnen aan de deur gezet. We hebben daar in het parlement actualiteitsdebatten over gevoerd. De herinneringsbrieven zijn nu met een derde toegenomen. Ik hoop dat we in de winter niet moeten vaststellen dat er meer dan 100.000 mensen afgesloten worden. Ik dring er echt op aan dat het onderzoek van de VREG heel snel en accuraat gebeurt.

Minister Freya Van den Bossche: Omdat ik zelf ook een aantal vragen heb bij de cijfers, heb ik de VREG de opdracht gegeven voor een onderzoek. Ik neem aan dat Infrax een aantal verklaringen heeft, maar ik wil graag dat ook de regulator onderzoekt hoe dit te verklaren valt.

De stijging van het aantal rappels hoeft niet noodzakelijk negatief te zijn. Als de mensen die hun rekening niet betalen er sneller aan worden herinnerd, dan stapelen ze hun schulden misschien niet zo op. Als men lang wacht met herinneringsbrieven te sturen, dan zou dat wel eens kunnen leiden tot een groter aantal opgestapelde, achterstallige facturen. Die herinneringsbrieven hoeven dus niet noodzakelijk negatief te zijn.

De heer Peter Reekmans: Ik ga daar niet mee akkoord. Herinneringsbrieven hoeven ook niet positief te zijn. U noch ik hebben een glazen bol om daarover te oordelen. Ik hoop alleen dat het rapport van de VREG er heel snel zal zijn zodat we binnenkort geen debat moeten voeren over 100.000 mensen die afgesloten zijn.

Minister, weet u wanneer de VREG het rapport zal bezorgen?

Minister Freya Van den Bossche: Volgens mijn medewerkers is het er over een paar dagen.

De heer Peter Reekmans: Wordt dit aan de commissie bezorgd?

De voorzitter: Alle stukken die dienstig zijn voor onze werkzaamheden kunnen aan u worden bezorgd.

Mevrouw Irina De Knop: Als het rapport aan de commissie wordt bezorgd, zou ik het nuttig vinden om het te agenderen voor bespreking.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Liesbeth Homans tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de plannen voor een vergunning voor installateurs van zonnepanelen - 2635 (2010-2011)

De voorzitter: Mevrouw Homans heeft het woord.

Mevrouw Liesbeth Homans: Voorzitter, minister, collega's, mijn vraag is een beetje door de actualiteit achterhaald, maar ik denk dat het probleem zich nog altijd voordoet. Minister, u hebt een aantal uitspraken gedaan. Misschien kunt u zeggen of er al een gevolg aan gegeven is?

Test-Aankoop heeft begin juni aangekaart dat er wat problemen waren met de installateurs van zonnepanelen. Deze installateurs zouden het niet zo nauw nemen met het

consumentenrecht. Er is blijkbaar een probleem met de contracten. Er wordt soms gevraagd om 90 procent voorschot te betalen. Men respecteert de leveringstermijnen niet. In Antwerpen is er recent nog een installateur tot drie jaar cel veroordeeld omdat hij tachtig gezinnen had opgelicht met een superpromotie. Hij had een voorschot van 90 procent gevraagd, maar heeft uiteindelijk niets geleverd.

Test-Aankoop pleit dan ook voor een modelcontract. Als ik me niet vergis, hebt u gezegd dat u wilt onderzoeken of het niet mogelijk is om het toekennen van een groenestroomcertificaat te koppelen aan de installatie die moet gebeuren door een erkend installateur.

We zijn nu drie maanden verder. Hebt u al iets kunnen onderzoeken?

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Voorzitter, het Vlaams Energieagentschap (VEA) zelf heeft nog geen klachten ontvangen. Het gaat vooral om consumentenwetgeving die federaal is. Dat neemt natuurlijk niet weg dat ik de problematiek ernstig neem en dat ik, waar Vlaanderen toch iets aan de problematiek kan doen, dat niet zal laten.

Uit de vragen en klachten die op mijn kabinet toekomen, maak ik op dat het tijdig plaatsen van zonnepanelen het voornaamste probleem is. Mensen blijken weinig verhaal te hebben als de installateur de panelen niet plaatst tegen de beloofde datum waardoor zij certificaten aan een lager bedrag krijgen.

Mijn kabinet heeft intussen contact gehad met zowel Test-Aankoop als BelpV. Er is afgesproken om begin oktober nogmaals overleg te hebben om mogelijke oplossingen te overlopen. Ik heb me zowel door Test-Aankoop als door de sector laten informeren over de huidige situatie.

De piste om de toekenning van groenestroomcertificaten (gsc) te koppelen aan vergunningen voor installateurs heb ik inmiddels laten onderzoeken. Het probleem is dat het Vlaamse Gewest niet bevoegd is voor het opzetten van een vergunningensysteem. Wij kunnen dus niet bepalen dat dergelijke installaties enkel door vergunde installateurs mogen worden geplaatst omdat dit een federale bevoegdheid is over de vestigingsvoorwaarden. Evenmin mogen gewesten op algemene wijze regels of bekwaamheidseisen in verband met de uitoefening van een beroep vastleggen.

Op dit moment is er op federaal niveau niet in dergelijke voorwaarde voorzien. Als er federaal wel een vergunning of voorwaarde zou komen, dan kunnen wij ons wel koppelen. Het is misschien een interessante suggestie voor mensen die in een federaal parlement zitten om daar even werk van te maken.

Zodra de federale regeringsonderhandelingen afgerond zijn en afhankelijk van wie er de bevoegde federale minister wordt, zal ik erop aandringen om de piste van het vergunningensysteem te onderzoeken omdat dit de meest eenvoudige manier zou zijn. Daarnaast zal ik ook de minister bevoegd voor consumentenzaken vragen of hij bereid is om de economische inspectie een aantal controles te laten uitvoeren. Dat zou perfect kunnen en misschien moeten we dat ook eens proberen.

Intussen wil ik natuurlijk niet stilzitten. In Vlaanderen denken we aan een certificatie of kwalificatieregeling, in de zin van een keurmerk. De rechtsgrond hiervoor zit al vervat in het ontwerp van decreet dat voor bespreking voorligt in de commissie. Met de sector en in samenspraak met Test-Aankoop zal ook de invoering van een modelcontract worden onderzocht. Mijn administratie onderzoekt intussen verder of we ervoor kunnen zorgen dat de toetreding tot onze systemen als voorwaarde kan worden gesteld voor het toekennen van steun.

Zolang er op het federale niveau geen vergunningensysteem bestaat, kunnen we het naleven van isolatievoorwaarden niet opnemen. Misschien stelt zich ook nog een ander probleem. Het is misschien niet wenselijk om installateurs de verantwoordelijkheid te geven om concreet na

te gaan of aan die voorwaarden is voldaan. Het is eerder aangewezen dat dit de verantwoordelijkheid van de eigenaar blijft om te vermijden dat er toch een zekere verantwoordelijkheid wordt gelegd bij de installateur die misschien niet met zekerheid kan weten of de isolatie wel is aangebracht, tenzij via destructief onderzoek.

De voorzitter: Mevrouw Homans heeft het woord.

Mevrouw Liesbeth Homans: Minister, ik dank u voor uw antwoord.

U hebt gezegd dat u in oktober overleg zou hebben met onder meer BelpV. U spreekt ook over een keurmerk. Gaat u mee met het Quest-label dat is uitgewerkt door BelpV?

Minister Freya Van den Bossche: Dat is een van de mogelijkheden.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Peter Reekmans tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over duurzame energieopwekking via waterkracht - 2661 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Voorzitter, minister, collega's, in de vakantie las ik het interessante plan van de Vlaams-Brabantse gemeente Merchtem die stroom uit water wil halen, en die een studie rond een concrete mogelijkheid bestelde. Windmolenprojecten stoten immers frequent op groot protest, terwijl waterkrachtcentrales met hydrodynamische schroeven op veel meer aanvaarding kunnen rekenen, concludeert het Merchtemse schepencollege.

Minister, hoe evalueert u het idee van het Merchtemse gemeentebestuur om groene energieopwekking via windmolens te vervangen door waterkracht? Zes schroeven op een kleine beek met amper 1,2 meter verval en een beperkt debiet kunnen naar verluidt al dienst doen. De elektriciteitsproductie zou het equivalent van een windturbine uitmaken, zonder de inherente problematiek van horizonvervuiling, lawaai, slagschaduw enzovoort die – zoals in talloze regio's blijkt – veel windturbineprojecten onshore met zich mee brengen. In Vlaanderen zouden er zowat 1500 oude watermolens zijn die over een geschikt verval beschikken.

Is er enige studie over dit idee? Wilt u deze toepassing nader onderzoeken of promoten? De Vlaamse Milieumaatschappij zou er naar verluidt ook voor gewonnen zijn, omdat het nadelig effect op de vismigratie miniem is en de bijdrage aan de doelstellingen inzake duurzame energie dus potentieel groot. Wilt u initiatieven nemen om over de grenzen van de beleidsdomeinen heen de beschikbare kennis te bundelen en de idee van kleinschalige waterkrachtcentrales te screenen op de praktische haalbaarheid in Vlaanderen?

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Waterkracht heeft ongetwijfeld zijn verdienste. In Vlaanderen valt er op dat vlak nog wel wat potentieel aan te boren. Ik hoed me echter een beetje voor het feit dat burgemeesters in Vlaanderen zouden zeggen dat ze zich liever niet bezighouden met windmolens omwille van de landschapsvervuiling, en enkel willen inzetten op waterkracht. Ik denk dat we dan onze doelstellingen van 13 procent hernieuwbare energie helemaal kunnen opbergen. Dit is immers zoveel kleinschaliger dan windenergie dat we zeker niet alle eieren in die mand mogen leggen.

De heer Jan Penris: Het ene moet het andere niet uitsluiten. Ik ben ook een groot voorstander van het meer aanwenden van de beschikbare waterkracht die er nu eenmaal is. En

dan herhaal ik mijn vraag die ik telkens stel naar aanleiding van de beleidsbrief Energie: hoe zit het met de getijdenstroomopwekking? Daar hebben we mogelijkwijze nog een veel groter potentieel dan dat van onze waterlopen waar deze vlakke regio minder potentieel heeft dan Wallonië of andere gebieden. Wordt ook het element van de getijdenstroom mee onderzocht?

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Ik verwelkom ieder initiatief van een lokaal bestuur dat erop is gericht om lokaal het draagvlak voor hernieuwbare-energieproductie te vergroten en concrete projecten te helpen realiseren. Als het gemeentebestuur van Merchtem de mening is toegedaan dat er lokaal meer mogelijkheden zijn voor een waterkrachtproject, dan kan ik dat enkel aanmoedigen.

Alleen moeten we het potentieel van waterkracht in Vlaanderen niet overschatten. Het is in elk geval niet zo dat enkel watermolens op een kleine beek de productie van een windmolen zouden kunnen evenaren. Volgens de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO) bedraagt voor de specifieke situatie met een verval van 1,2 meter en een beperkt debiet van 0,6 kubieke meter per seconde het theoretisch maximaal vermogen van een waterkrachtcentrale 5,7 kilowatt. Afhankelijk van de continuïteit van het beschikbare debiet komt de productie van dergelijke installatie overeen met een jaargebruik van vijf tot vijftien gezinnen. Voor een hoger verval of een groter debiet neemt het natuurlijk evenredig toe. De vermogens blijven in Vlaanderen echter sowieso beperkt van enkele kilowatt elektrisch vermogen tot ongeveer 100 kilowatt per installatie.

Een windturbine heeft minder draaiuren, maar wel een veel hoger vermogen van meestal meer dan 2000 kilowatt. Dergelijke windturbine produceert bij een gemiddeld windaanbod het jaarverbruik van een duizendtal gezinnen.

Ik zou dus niet zeggen dat we daar meer mee kunnen doen omdat er een groter draagvlak voor bestaat dan voor wind omdat het weinig vergelijkbaar is inzake energieopbrengst.

Het totaal potentieel aan elektriciteitsproductie uit kleine waterkracht werd geschat op 4 megawatt. Momenteel is 1 megawatt operationeel. Het resterende potentieel bestaat uit zeer vele kleine installaties. Die potentiële sites zijn in kaart gebracht in een studie uit 1996 van de vzw TSAP en bevinden zich vaak bij bestaande oude watermolens. Het probleem bij de realisatie van die projecten ligt in de meeste gevallen op het vlak van de vismigratie, beschadiging van de visbestanden en monumentenzorg.

De elektriciteitsproductie bedroeg in 2010 3,3 gigawattuur voor waterkracht en 398 gigawattuur voor wind op land.

Bestaande waterkrachtinstallaties en het beperkte toekomstige potentieel zijn opgenomen in de energieprognoses, studies die de VITO uitvoert voor de Vlaamse overheid in het kader van emissie en broeikasgasprojecties. Daarbij is onder andere de VMM betrokken.

Alle stroom die wordt opgewekt door waterkracht komt bovendien ook in aanmerking voor het verkrijgen van een groenestroomcertificaat.

Wat de getijden betreft, zijn er proefprojecten gepland met de nv Scheepvaart voor 2012 in de regio Schelde-Rupel.

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Minister, volgens de studie uit 1996 zou het probleem vooral liggen bij de vismigratie, zegt u. De VMM sprak dat onlangs tegen. Er zou geen nadelig effect zijn voor de vismigratie. Wie heeft dan gelijk? Mag ik concluderen dat dit voorstel van het gemeentebestuur van Merchtem kan worden gecatalogiseerd als communicatie in komkommertijd?

Minister Freya Van den Bossche: Ik vind het een sympathiek idee en er zit wel wat potentieel in. Alleen zullen we, zoals de heer Sanctorum zegt, het daarmee nooit halen. Zo'n beekje en watervalletje zijn natuurlijk wel sympathiek en als een aantal gezinnen daar stroom van krijgen, des te beter. Daarmee zullen we onze doelstelling echter niet halen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Peter Reekmans tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de uitrol van slimme meters
- 2644 (2010-2011)

Vraag om uitleg van mevrouw Liesbeth Homans tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de algemene invoering van de slimme meter
- 2796 (2010-2011)

Vraag om uitleg van de heer Bart Martens tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de sociale aspecten van slimme meters
- 2884 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: De Europese Unie wil dat alle lidstaten tegen 2020 minstens 80 procent van de huishoudelijke gebruikers voorziet van een zogenaamde slimme meter. Alleen als een maatschappelijke kosten-batenanalyse aantoonde dat de kost hoger ligt dan het voordeel, kunnen lidstaten daarvan afzien. Onderzoek van de Universiteit Antwerpen toonde aan dat de invoering van slimme meters elk gezin twintig jaar lang 40 euro per jaar zou kosten.

In recente mediaberichtgeving noemt u die cijfers zeer voorbarig. U gaf ook aan momenteel te laten onderzoeken wie baat kan hebben bij een slimme meter. Op basis daarvan zou dan beslist worden of en voor wie een slimme meter nuttig en voordelig is. U benadrukte ook dat het de uitdrukkelijke bedoeling is om de slimme meter alleen uit te rollen voor consumentengroepen die er een voordeel mee kunnen doen of waar het maatschappelijke voordeel groot genoeg is. Zo zei u in een reactie in de pers: “De kost zal in elk geval altijd lager liggen dan het voordeel, en de kosten zullen verdeeld worden in functie van het voordeel dat elke consument ermee doet. Wat mij betreft zal niemand betalen voor infrastructuur waar hij geen baat bij heeft.”

Minister, kunt u een stand van zaken geven van de proefprojecten inzake slimme meters die in Vlaanderen opgezet werden? Hebt u enige referenties over de aanpak inzake slimme meters in andere lidstaten van de EU?

Lidstaten kunnen enkel afzien van het EU-streefcijfer en de timing inzake de uitrol van slimme meters, als een maatschappelijke kosten-batenanalyse aantoonde dat de kost hoger ligt dan het voordeel. Hebt u over dat aspect contacten en overleg met de andere gewesten in ons land?

U refereert aan een lopend onderzoek naar wie baat kan hebben bij een slimme meter. Kunt u daar wat toelichting en informatie over geven?

De voorzitter: Mevrouw Homans heeft het woord.

Mevrouw Liesbeth Homans: De heer Reekmans heeft de algemene situatie al geschetst. Ik heb wel een aantal bijkomende vragen. Voor zover ik heb begrepen, is er bijkomend onderzoek gedaan naar de technische aspecten van de slimme meter en zijn die intussen

geëvalueerd. Is er intussen ook al onderzoek gedaan naar het mogelijke effect voor de consument?

Op een schriftelijke vraag in april hebt u geantwoord dat er een kosten-batenanalyse zal worden uitgevoerd in opdracht van de VREG. Het energieconsultingbedrijf KEMA zou die opdracht uitvoeren. Is die opdracht al opgeleverd? In april zei u dat men ermee bezig was. Intussen is het vijf maanden later.

De heer Reekmans heeft een aantal cijfers gegeven. Hebt u zicht op de totaalkost voor een algemene invoering van de slimme meters?

Worden de kosten die de netbeheerders in het kader van de proefprojecten hebben gemaakt, integraal doorgerekend in de factuur aan elke consument via de openbaredienstverplichting of gebeurt dat op een andere manier?

Als u studies maakt over de mogelijke effecten, houdt u dan rekening met de kostenbesparende effecten die er toch ook zijn voor de netbeheerders? Zo moet er bijvoorbeeld minder personeel worden ingezet. Men hoeft niet meer ter plaatse te gaan opmeten. Dat kan digitaal gebeuren.

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Het is ontegensprekelijk zo dat Vlaanderen slimme netten nodig zal hebben, al is het maar om die decentrale lokale productie van hernieuwbare energie en warmte-krachtkoppeling in het net te kunnen integreren.

De netten van vandaag zijn opgebouwd rond een centralistisch systeem waarbij enkele grote centrales hun stroom over kilometerslange leidingen tot bij de vele afnemers moeten brengen. In het energiemodel van de toekomst worden die afnemers in belangrijke mate zelf producenten. Men spreekt dan van de zogenaamde prosumenten, dat zijn consumenten die tegelijkertijd produceren met zonnepanelen, microwarmte-krachtkoppelinginstallaties enzovoort. Dat maakt dat er in sommige wijken op een bepaald moment een tekort aan stroom zal zijn en er van het net zal moeten worden afgenomen. Op andere momenten zal er een stroomoverschot zijn dat stroomopwaarts moet kunnen worden gestuurd. Waar vroeger de netten via een soort watervalstelsel van hoogspanning naar laagspanning de verste uithoeken van het land bereikten, gaan we nu die netten bidirectioneel, in twee richtingen, moeten kunnen laten functioneren. Dat vraagt nu eenmaal slimme meters, zeker op plaatsen waar veel stroom wordt afgenomen en geïnjecteerd. Men moet permanent weten wat er op het net wordt gezet, wat er van het net wordt afgehaald en wat het spanningsniveau van het net is.

De vraag is natuurlijk of we daarvoor een volledige uitrol van slimme meters nodig hebben. In het verleden ging men er nogal snel van uit dat daardoor iedereen over een slimme meter moest beschikken. Ik hoor nu dat men daar steeds meer van terugkomt. Om een slim net te kunnen aansturen is het niet noodzakelijk dat iedereen over een slimme meter beschikt.

En dan komen we bij het voordeel dat zo'n slimme meter al dan niet heeft voor de consument. Armoedeverenigingen en vakbonden hebben ons een aantal weken geleden gealarmeerd met de vrees dat die slimme meter vooral ten goede zou komen voor grotere verbruikers die daarmee hun verbruik kunnen beperken en beter kunnen spreiden over momenten waarop het net dat toestaat, bijvoorbeeld wanneer er meer productie is en minder afname. Dat voordeel is veel minder aanwezig bij kleinere verbruikers die het ook veel moeilijker zullen hebben om slimme toestellen met die slimme meters te laten corresponderen. Bij de grotere verbruikers is het de bedoeling dat die stroom afnemen op momenten dat er een tekort aan stroom is op het net en stroom op het net zetten wanneer daar een piekvraag naar is. Het zijn die grotere verbruikers die beschikken over regelbare toestellen en een regelbare productie. Een kleine verbruiker heeft dat niet.

De vrees van de armoedevereniging is dat die kleine verbruikers in het scenario van volledige uitrol zullen worden geconfronteerd met de kosten van zo'n meter, maar die kosten niet zullen kunnen terugwinnen door een rationeler verbruik of door een beter gespreid verbruik.

Enkele weken geleden hebben we een studie van de Koning Boudewijnstichting ontvangen waarin wordt gekeken naar aspecten van sociale rechtvaardigheid. Ook die studie merkt op dat wanneer alle huishoudens evenveel moeten betalen voor de plaatsing van slimme meters, dat nadelig is voor kwetsbare maatschappelijke groepen die minder verbruiken. Mensen die in energiearmoede leven, kunnen de geschatte extra installatiekosten van 50 euro zelfs nooit realiseren via een vermindering van het gebruik. Het is dus wel degelijk van belang dat we in die kosten-batenanalyse die we uiterlijk tegen september 2010 moeten opmaken voor de Europese Commissie, niet alleen kijken naar de algemene baten en kosten, maar die kosten en baten ook per verbruiksgroep aflijnen. Daaruit kan dan worden afgeleid of het al dan niet noodzakelijk is om tot een veralgemeende uitrol over te gaan.

Minister, hoe ver staan we met de uitvoering van de kosten-batenanalyse van de algemene invoering van de slimme meter? Is een algemene uitrol noodzakelijk om de netten slim aan te sturen of volstaat het om bij bepaalde doelgroepen, de zogenaamde prosumenten, bijvoorbeeld de budgetmeterklanten of grote verbruikers, die slimme meters te installeren? Bent u zich bewust van de sociale aspecten van de slimme meters en wordt er gezocht naar oplossingen hiervoor? Hoe kan worden voorkomen dat juist de factuur voor de sociaal zwakkere, passieve consumenten de hoogte ingaat, terwijl andere verbruikscategorieën er de vruchten van plukken? Is de slimme meter verenigbaar met het recht op privacy en de regelgeving hieromtrent? Kan de slimme meter de uitgebreide sociale beschermingsmaatregelen die vandaag binnen de sociale openbaardienstverplichting worden opgenomen, behouden?

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuyne: Met enige schroom neem ik het woord, want er is al veel gezegd en vooral veel gevraagd. De invoering van slimme netten en slimme meters past in een Europees kader. De heer Martens heeft daarnaar verwezen. Er is heel wat vrijheid voor de lidstaten in de manier waarop we ze implementeren. Wat ons betreft, staat efficiëntie hierbij voorop. De meters moeten efficiënt worden gebruikt. Dat zal een zekere gedragsverandering bij de betrokken klanten moeten inhouden. Op welke manier wordt die gedragsverandering bewerkstelligd? Zijn er in de huidige proefprojecten al effectief resultaten inzake de manier waarop de mogelijkheden van die slimme meters gebruikt worden, of niet?

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Zoals al gesteld, is de slimme meter een noodzakelijke schakel in het volwaardig 'verslimmen' van het net. Ik heb de indruk dat de sociale organisaties ook dat in twijfel trekken. Op dat punt verschil ik duidelijk van mening met hen. Ze stellen de slimme meter op zich in vraag.

De vraag is in welke mate we de uitrol zullen realiseren, niet noodzakelijkerwijze bij iedereen thuis. Ik heb al opties gehoord om dat te doen op straatniveau of op wijkniveau. Waar ik wel gevoelig voor ben is het feit dat de mensen met een laag inkomen er misschien minder voordeel bij hebben en moeten opdraaien voor de kosten. Zoals eerder gesteld, zullen mensen met lagere inkomens minder gemakkelijk die slimme apparaten kunnen aanschaffen.

Een ander aspect is, verwijzend naar de vraag van mevrouw Homans, dat de kosten van de slimme meter worden doorgerekend in de energiefactuur. Dat betekent dat de lage inkomens mee moeten opdraaien voor de uitrol van de slimme meter, ook al wordt bijvoorbeeld bij hen thuis, op basis van de kosten-batenanalyse, de slimme meter niet geïnstalleerd of hebben ze er veel minder voordeel bij. Het is zeer belangrijk dat de mensen met een laag inkomen niet moeten opdraaien voor de kosten van de slimme meters.

De voorzitter: Mevrouw De Knop heeft het woord.

Mevrouw Irina De Knop: De heer Sanctorum raakt de kern van de zaak. Wat ons betreft, is de vraag of de slimme meters al dan niet nodig of nuttig zijn. Dat zal wel zo zijn in een aantal gevallen, maar moet de overheid dat zelf pushen of moeten we de vrije markt laten spelen? Dat we slimme netten nodig hebben, is ongetwijfeld waar, maar als mensen ook voordeel willen hebben om prosumant te zijn, dan moet je daar ook voor betalen.

Ik vrees ook dat mensen die het wat minder goed hebben, ook minder baat zullen hebben bij die slimme meters. Minister, ik dacht dat daarover een wetenschappelijk onderzoek liep. Ik vraag me af binnen welk tijdsplan u het resultaat daarvan zult hebben en of we onze beslissing daarop kunnen enten, wetende dat we tegen eind 2012 een antwoord moeten formuleren aan de Europese Unie.

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Zoals een aantal leden hebben uitgelegd, zijn slimme meters een belangrijk element in de uitbouw van een slim net. Dat slimme net is dan weer nodig om het tweerichtingsverkeer mogelijk te maken en zo het groeiend aandeel van decentrale productie in te passen. Daarnaast moet een slim net er natuurlijk ook voor zorgen dat vraag en aanbod permanent op elkaar worden afgestemd om zo te kunnen omgaan met de wisselende productie van hernieuwbare bronnen als zon en wind. Om dat mogelijk te maken, hebben we slimme meters nodig die beter en vaker meten, de elektriciteitsstromen in kaart brengen en de aansturing van het net van op afstand mogelijk maken.

De voornaamste vraag is hoeveel slimme meters we daarvoor nodig hebben en op welke plaatsen. Daarover is in Vlaanderen nog niets beslist. De Europese Unie ging uit van een volledige uitrol, maar geeft nu toch de lidstaten de mogelijkheid om voor eind 2012 via een kosten-batenanalyse te argumenteren waarom een algemene uitrol geen goed idee zou zijn.

Ik wil meteen duidelijk zijn: voor mij is een slim net niet noodzakelijk synoniem voor een slimme meter in elke huiskamer. Misschien is de slimme meter voordelig voor bepaalde groepen en eerder een kostprijs voor andere. Iemand die veel verbruikt en zich slimme huishoudtoestellen kan aanschaffen, zal er meer energie mee kunnen besparen dan een kleine verbruiker die nu al erg zuinig is of zich geen dure snufjes kan veroorloven. Pas als we de kosten en de baten voor onze energievoorziening in het algemeen, maar zeker ook voor de diverse types van gebruikers goed kunnen inschatten, zal ik een beslissing nemen. Daarbij staan een aantal principes voor mij centraal.

Wat mij betreft, moeten er alleen slimme meters komen waar ze nuttig zijn, bijvoorbeeld waar er een groot potentieel is voor energie-efficiëntie of wanneer de installatie van een slimme meter een grote maatschappelijke baat met zich zou meebrengen. De consumenten mogen we niet uit het oog verliezen. De kosten van een eventuele uitrol moeten slim en eerlijk worden verdeeld. Dat betekent dat niet noodzakelijk die kosten zomaar in de nettarieven mogen worden verrekend, vind ik. Zeker als we gaan naar een selectieve uitrol, en als je uitrolt naar groepen die meer baten dan kosten hebben en er dus voordeel bij hebben, is het niet onbillijk om die groepen te vragen een bijdrage te leveren voor de meter die hen ten goede zal komen. Ook voor die pistes moeten we openstaan. Een algemene vertaling daarvan in de nettarieven zou ertoe kunnen leiden, zoals de heer Sanctorum zegt en waar ook de heer Martens naar heeft verwezen, dat degene die het minder goed heeft, opdraait voor een even groot deel van de factuur maar minder baten heeft bij dat hele systeem. Dat zou natuurlijk pervers zijn. Daar moeten we goed voor uitkijken.

Om een gefundeerde beslissing te nemen, lopen op dit moment verschillende proefprojecten en studies. U weet dat het niet enkel gaat om een revolutie, maar ook om een evolutie die eigenlijk wel wat geld kost. We moeten daar bedachtzaam mee omgaan.

Vooraleer daarover een stand van zaken te geven, wil ik twee dingen noemen die we in het achterhoofd moeten houden. Ten eerste: de markt van slimme meters is nog in ontwikkeling. Daardoor is de kostprijs op dit moment nog heel moeilijk in te schatten, evenmin als de functionaliteiten die ze zullen bieden. Stel dat een meter als functionaliteit biedt dat je op elk moment in de tijd kunt wisselen van leverancier en je niet met langlopende contracten moet werken, dan zou het voordeel voor een consument, die bereid is om dat actief te gebruiken, immens kunnen zijn. Dat zou de concurrentie op de markt echt kunnen aanscherpen. Maar misschien is het helemaal geen functionaliteit van die meter. Om de baten dus goed in te schatten, moeten we weten wat de functionaliteiten zullen zijn.

Ten tweede: het Europese beleid in verband met slimme meters is nog volop in ontwikkeling. Europa heeft nog geen duidelijke instructies gegeven over de wijze waarop de gevraagde kosten-batenanalyse moet gebeuren, hoewel die in september 2012 al moet worden opgeleverd. Er is ook nog niet beslist hoe slim de meters volgens Europa zullen moeten zijn. Een ander element is dat de markt van aanbieders van de slimme meters ook nog eerder klein zal zijn, wat ook een effect op de prijs kan hebben. We moeten die markt een beetje gaan verkennen.

Via het beleidsplatform slimme meters en netten, volg ik de ontwikkelingen op de voet. In het licht van die twee onzekere factoren is het moeilijk om op heel korte termijn een gefundeerde totaalbeslissing te nemen. Ik ben dan ook van mening dat de rapporteringsdeadline van 2012 in ieder geval een tussenstap zal uitmaken. Ik wil bovendien de resultaten afwachten van de lopende en geplande proefprojecten die pas beschikbaar zullen zijn midden 2013.

Hoe ver staan we intussen met die studies en proefprojecten? Ik behandel eerst de kosten-batenanalyse. In opdracht van de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG) heeft het studiebureau KEMA in 2008 een kosten-batenmodel ontwikkeld. Op basis van een aantal nieuwe elementen, waaronder de aandachtspunten die zijn opgenomen in een derde energiepakket, heeft KEMA dat model nu verfijnd. Een belangrijke wijziging is dat er nu bijvoorbeeld een vergelijking zal kunnen worden gemaakt tussen een volledige uitrol op korte termijn enerzijds en een gesegmenteerde uitrol bij prioritaire doelgroepen anderzijds. Prioritaire doelgroepen zijn onder andere prosumenten, mensen die tegelijkertijd produceren en afnemen, en mensen met budgetmeters. We zullen dus in ieder geval beter kunnen inschatten of een gedeeltelijke uitrol bij bepaalde doelgroepen zinvoller is dan een algemene uitrol. Daarnaast zal de nieuwe kosten-batenanalyse meer rekening houden met het gegeven dat de verslimming van het net in ieder geval een aantal investeringen meebrengt. De uitrol van slimme meters zou op dat vlak op haar beurt andere kosten kunnen vermijden.

KEMA zal het aangepaste model in eerste instantie gebruiken om de kosten-batenanalyse te maken van een algemene uitrol op korte termijn. Om aan te geven wat de invloed is van de belangrijkste parameters, zal ook worden nagegaan of het resultaat verandert naargelang de waarde van die parameters. Als bijvoorbeeld de kostprijs van de slimme meter in de toekomst zou dalen, zou dat een grote impact kunnen hebben op de conclusie van zo'n studie.

Daarnaast zal het verfijnde model worden gebruikt om na te gaan of een segmentering van gebruikersgroepen en een uitrol op basis daarvan, een positieve of negatieve impact heeft op de kosten-batenanalyse. Dat is op voorhand moeilijk in te schatten. De gedeeltelijke uitrol bij gebruikers die dankzij de meters veel energiebesparing kunnen realiseren, zal evident extra baten opleveren. Anderzijds kunnen een aantal algemene kosten zwaarder doorwegen bij een gedeeltelijke uitrol, zoals het onderhouden van een klassiek metersysteem, naast een nieuw platform voor slimme meters. Dat moet dus allemaal in zijn geheel worden bekeken.

Vervolgens kom ik tot de proefprojecten. De distributienetbeheerders onderzoeken de invoering van de slimme meters via hun werkmaatschappijen Eandis en Infrax. Daartoe hebben ze gezamenlijk een proefproject uitgewerkt dat verloopt in twee fasen. De eerste fase van het proefproject is de zogeheten 'proof of concept'. Die was vooral bedoeld om enkele

technische concepten te testen. Twee communicatieconcepten werden getest, namelijk communicatie via een breedbandkabelnetwerk door Infrax en powerline-communicatie gecombineerd met meervoudige internetverbindingen door Eandis. Beide werkmaatschappijen rapporteerden positieve resultaten over de bereikbaarheid van de meters en de stabiliteit van het communicatieconcept. Algemeen kan dan ook worden geconcludeerd dat de twee concepten een goede technische basis vormen voor verdere optimalisatie en analyse in de tweede fase.

Die tweede fase wordt nu voorbereid en moet leiden tot een uitrol van ongeveer 50.000 meter in de tweede helft van 2012. De netbeheerders willen in deze fase vooral de logistieke organisatie van een eventuele uitrol testen. Ik heb erop aangedrongen dat deze periode ook zou worden aangegrepen om een beter zicht te krijgen op de kosten en baten die de invoering van de slimme meter voor de verschillende gebruikersgroepen met zich kan brengen, onder meer op het vlak van energiebesparing. Ik heb aan de VREG gevraagd om dit pilootproject van nabij op te volgen zodat ik na afloop van het proefproject een onderbouwde beslissing kan nemen. De financiële impact van de beide fasen van het proefproject is voorgelegd aan de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas (CREG) en werd door de CREG aanvaard in het kader van de meerjarentarieven 2009-2012 van de netbeheerders.

Wat het onderzoek betreft naar de mogelijke daling van het energieverbruik, kan ik zeggen dat de netbeheerders tijdens deze ‘proof of concept’-fase de studie opgestart hebben naar de effecten van enerzijds de rechtstreekse feedback over het verbruik en anderzijds gerichte educatieve communicatie over rationeel energiegebruik. Dit onderzoek loopt nog tot februari 2012 zodat de resultaten ten vroegste op het einde van het eerste trimester van 2012 bekend zullen zijn.

Zonder vooruit te lopen op die resultaten, wil ik beklemtonen dat het heel zinvol is om die onderzoeksinspanningen voort te zetten in de tweede fase van het proefproject. Er zou dan specifiek aandacht moeten worden geschonken aan de effecten bij verschillende gebruikersgroepen en het al dan niet permanente karakter van gedragswijzigingen.

In het proefproject kan ook de specifieke situatie van mensen met een budgetmeter worden meegenomen zodat we ervaring opdoen met de mogelijkheden van de slimme meter voor de doelgroep van mensen in energiearmoede, zoals ook gesuggereerd werd door de heer Martens.

Zoals in het begin al aangegeven, is het voor mij van uitermate groot belang dat de plaatsing van een slimme meter niet in strijd is met de sociale bescherming die de consument vandaag geniet. De VREG houdt nauwlettend in het oog dat de bescherming van de huishoudelijke afnemer gewaarborgd blijft en de bestaande openbaredienstverplichtingen ook in de slimmemetercontext kunnen blijven bestaan.

Wat de privacyproblematiek betreft, kan ik u bevestigen dat de Privacycommissie hierover op regelmatige basis contact had met de distributienetbeheerders. Momenteel wordt er door de Privacycommissie gewerkt aan een officieel standpunt met betrekking tot de privacyvereisten bij de uitrol van slimme meters. Ondertussen worden de privacyaspecten van de slimme meter ook besproken in de werkgroep van het beleidsplatform slimme netten waarbij een aantal garanties zullen worden gevraagd aan de distributienetbeheerder. De bedoeling is een systeem op te zetten dat uitgaat van het concept ‘privacy by design’. Dat houdt in dat de erkenning van de persoonlijke levenssfeer als het ware ingebakken zit in het transitieproject.

Slotom: de uitrol van slimme meters zal alleen gebeuren op een manier die een meerwaarde betekent, zowel op maatschappelijk vlak als voor de individuele gebruiker, terwijl de kost eerlijk en correct zal moeten worden verdeeld, zonder te raken aan de bestaande rechten van de consument.

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Minister, ik dank u voor uw uitgebreide antwoord. Ik kan uw visie volgen dat we enkel een selectieve uitrol zullen doen waar het moet. Een algemene uitrol zou catastrofaal zijn voor de distributiekosten.

Ik vraag me wel af hoe uw overleg hierover was met de andere gewesten in ons land. Europa kijkt niet naar Vlaanderen als dusdanig, maar bekijkt België als lidstaat. Wij zullen dus een uniform standpunt moeten innemen als lidstaat. Wat hebt u al besproken met de andere gewesten? Delen zij uw mening over de selectieve uitrol op basis van de kosten-batenanalyse? Ik hoop in elk geval van wel.

Wanneer zullen we duidelijkheid hebben over de functionaliteit van de slimme meters? Dat is een van de belangrijkste vragen in dit debat. Wat kunnen die meters nu precies doen? Wat brengen ze de consument op, ook bij een selectieve uitrol?

Ik had ook nog een bijkomende vraag voor de collega van Open Vld, over het voorstel van de vrije markt met betrekking tot de slimme meters. Dat was mij niet duidelijk. Maar ik zie dat mevrouw De Knop al vertrokken is.

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Het wordt nu besproken in een werkgroep met alle regio's.

Wat de functionaliteit betreft, wachten wij op Europa. We zitten daar wat vast. Wij vinden het ook heel vreemd dat dat maar niet komt, terwijl we in de loop van 2012 wel moeten beslissen over wat we gaan doen en of we wel of niet een dossier indienen voor de niet-algemene uitrol. We vinden het eigenaardig dat dat niet komt.

Wat die laatste vraag over de vrije markt betreft: ik denk nu niet dat ze overal in de winkel te koop zullen zijn. Ik denk dat mevrouw De Knop daar een idee formuleerde dat weinig bijval zal genieten.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■